

UNIVERZITET U TUZLI

FILOZOFSKI FAKULTET

STUDIJSKI PROGRAM

Prvog ciklusa studija

PEDAGOGIJA

s primjenom od akademske 2018/2019. godine

**Tuzla dr. Tihomila Markovića 1, tel. +387 35 306 330
<http://www.ff.untz.ba/>**

1. UVODNI DIO

1.1. Razlozi pokretnja i cilj studijskog programa

Razlozi za pokretanje studija pedagogije proizilaze iz velikog interesa i potreba društva za pedagozima, koji su se kao struka dokazali u različitim sferama društvenih djelatnosti. Danas skoro da i nema društvenih djelatnosti ili sistema gdje pedagogija nije direktno ili indirektno uključena. Njen dijapazon djelovanja proteže se od udovoljavanja općim društvenim potrebama u kontekstu prevazilaženja savremenih problema odgoja u porodici, izazova pred kojima se nalazi škola danas, te u osnaživanju temeljnih faktora odgojno-obrazovnog rada na polju suočavanja sa stihijskim i nekontrolisanim djelovanjem funkcionalnih faktora odgoja. U procesu stalnih promjena i unapređenja uloga pedagogije je prepoznata kao ključno naučno područje koje, posredstvom odgojnog djelovanja, daje poseban doprinos u humanizaciji ljudskih odnosa, rješavanju savremenih problema odgoja u porodici, školi i drugim socijalnim konteksima. U skladu sa potrebama, a slijedeći opće trendove u društvu, pokreće se inicijativa za osnivanjem studijskog programa Pedagogija na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli.

Kao društvena i humanistička nauka, pedagogija proučava svu složenost odgojno-obrazovnog fenomena i njegovu društvenu uslovljenost. Savremena pedagoška nauka predstavlja jedno od posebno dinamičnih naučnih područja. Pedagog realizira različita razvojna i akcijska istraživanja, organizuje odgojno-obrazovni proces, radi na unapređivanju nastave, savjetodavnim poslovima, stručno-pedagoškim poslovima u okviru stručnih službi, organizaciji vannastavnih aktivnosti i slobodnog vremena, saradnji s roditeljima i roditeljskim organizacijama, savjetovalištima i drugim poslovima. Stoga, tokom prvog ciklusa studija, studenti pedagogije dobivaju opća znanja iz temeljnih pedagoških disciplina, kao što su opća pedagogija, didaktika, porodična, predškolska pedagogija, školska, socijalna, komparativna, specijalna, adultna pedagogija, te metodologija istraživanja u pedagogiji.

Temeljni cilj studija pedagogije jeste sticanje znanja i razvijanje sposobnosti i vještina potrebnih za profesionalni rad pedagoga u oblasti odgoja i obrazovanja, tj. sticanje istraživačkih i stručnih kompetencija u pedagogiji, u okviru kojih će studenti moći primijeniti znanja iz metodologije naučnih istraživanja pri rješavanju postavljenih problema iz oblasti stuke, kritički interpretirati naučnu i stručnu literaturu, razumjeti temeljne spoznaje u pedagogiji kao fundamentalnoj i primijenjenoj nauci, te razumjeti fenomen odgoja i obrazovanja u različitim kontekstima.

1.2. Usklađenost sa misijom Univerziteta i predлагаča studijskog programa

S obzirom da je u toku akreditacija Univerziteta u Tuzli, odnosno akreditacija studijskih programa, neusklađenost sadašnjeg dvopredmetnog studijskog programa (Pedagogija-Psihologija) sa jednopredmetnim programima pedagogije i psihologije je bazični problem zadovoljavanja kriterija akreditacije ovoga studijskog odsjeka. Kriteriji akreditacije studijskih programa obavezuju predlagajuće studijskih programa u sljedećem:

- a) udovoljavanju općim ciljevima studijskog programa (željene završne kvalifikacije svršenih studenata na nivou studijskog programa);
- b) ciljevi studijskog programa treba da u obzir uzimaju međunarodnu dimenziju;
- c) profiliranje studijskog programa u odnosu na obrazovne ciljeve, kao i na domaće i/ili inostrane studijske programe zbog usklađivanja ciljeva sa kompetencijama koje odgovaraju I i II ciklusu studija i Evropskom kvalifikacijskom okviru;
- d) usklađivanje obrazovnih ciljeva sa stručnim propisima/legislativom;
- e) usklađivanje ciljeva sa potrebama i zahtjevima datog polja rada/strukte.

1.3. Uporedivost studijskog programa sa srodnim akreditiranim programima na VŠU u Bosni i Hercegovini i zemljama EU, radi mobilnosti studenata.

Kako bi se udovoljilo navedenim zahtjevima akreditacije studijskih programa na Univerzitetu u Tuzli, nužno je studij pedagogije uskladiti sa strukturom studija preporučenom Bolonjskom deklaracijom.

Odsjek za pedagogiju ima dugogodišnju tradiciju i egzistira na drugim javnim Univerzitetima u Bosni i Hercegovini, regionu, zemljama Evropske Unije. Studij pedagogije koji se ovdje predlaže utemeljen je na savremenim naučnim spoznajama u području pedagogije, koje su osnova za naučni i

praktični rad u područjima u kojima je pedagogija zastupljena. Koncepcija studija usklađena je s europskom koncepcijom studija pedagogije koja se zasniva na Bolonjskoj deklaraciji. Osnivanjem odsjeka za pedagogiju, Univerzitet u Tuzli bi osigurao kompatibilnost sa ostalim studijima pedagogije u Bosni i Hercegovini, ali i u Evropi.

Svi akreditirani programi pedagogije u okruženju su jednopredmetni. Da bi se studentima omogućila prepoznatljivost, studijski programi moraju biti usaglašeni sa drugim VŠU u BiH i u EU, što do sada nije bio slučaj. Pregledom planova i programa uglednih fakulteta u zemljama Evropske Unije (dalje EU) može se utvrditi da postoji više istih ili sličnih studijskih programa čija struktura odgovara strukturi preporučenoj Bolonjskom deklaracijom.

Novi studijski program sa izmjenjenom strukturom studija bit će uporediv sa srodnim akreditiranim studijskim programima koji egzistiraju na Fakultetima u EU, ali i sa Fakultetima unutar Bosne i Hercegovine. Studij po novom studijskom planu i programu je višestruko otvoren studij. U tom smislu u budućnosti se očekuje pojačana mobilnost studenata prema drugim sličnim stručnim studijima, a to će im omogućiti da upotpune svoja temeljna stručna znanja.

2. OPĆI DIO

Studijski program usklađen je sa organizacijom rada i dostignućima u oblasti nauke i odredbama Statuta. Usklađivanje Nastavnog plana i programa zasnovano je na dosadašnjim iskustvima i zahtjevima u obrazovanju pedagoga, koji će po završetku četverogodišnjeg studija biti osposobljeni za rad u području odgoja i obrazovanja.

2.1. Naziv i ciljevi studijskog programa

Naziv studijskog programa: **Pedagogija**

Plan i program je prilagođen zahtjevima Zakona o visokom obrazovanju i standardima kojima se reguliše visoko obrazovanje u BiH. To podrazumijeva potpuno prilagođavanje principima aktuelnih promjena i reformi na polju Visokog obrazovanja u području odgoja i obrazovanja.

Nastavni plan studija urađen je u skladu sa obavezama Filozofskog fakulteta studijskog odsjeka Pedagogija da redovno usklađuje Nastavne planove i programe.

Studenti slušaju dvije grupe predmeta (obavezni i izborni) čijim polaganjem ostvaruju različit broj ECTS kredita.

Studij je organizovan kao redovni.

Ciljevi studijskog programa su slijedeći:

- a) Sticanje znanja i vještina za poziv bachelora pedagogije, te stručnih znanja i vještina potrebnih za rad u praksi;
- b) Ospoznavanje studenata za samostalno kompariranje teorija i modela i razvijanje kritičkog pristupa naučnim spoznajama;
- c) Ospoznavanje studenata za planiranje, izvođenje i vrednovanje odgojno-obrazovnog rada;
- d) Ospoznavanje studenata za primjenu inovacija i savremene obrazovne tehnologije u odgoju i obrazovanju;
- e) Djelotvorno rješavanje stručnih problema na temelju profesionalnih znanja i vještina, te kritičkog i kreativnog mišljenja;
- f) Upoznavanje i pridržavanje kodeksa struke i moralnih načela;
- g) Sticanje uslova za dalje školovanje i stručno usavršavanje iz oblasti pedagogije i srodnih oblasti.

Primjena novog Nastavnog plana i programa počinje akademske 2018/2019. godine.

2.2. Trajanje I ciklusa i ukupan broj ECTS bodova

Studijski program se realizuje po studijskim godinama i semestrima. Studij traje četiri akademske godine (8 semestara), pri čemu student treba da ostvari 240 ECTS. Studijska godina se organizuje u dva semestra (zimski i ljetni), od kojih svaki ima 15 nastavnih sedmica.

2.3. Stručni ili akademski naziv i stručno i naučno zvanje koje se stiče završetkom Prvog

ciklusa studija

Završetkom studija Prvog ciklusa student stiče akademsko odnosno stručno zvanje u skladu s Pravilnikom o akademskim i stručnim zvanjima i načinu njihovog korištenja koji donosi Ministarsvo obrazovanja i nauke TK na studijskom odsjeku Pedagogija: ***Bachelor pedagogije***. Uz diplomu studentu se izdaje i Dodatak diplomi (saplement).

2.4. Uslovi upisa na prvi ciklus studija

Pravo učešća na Konkursu imaju kandidati državljeni Bosne i Hercegovine, strani državljeni i lica bez državljanstva sa završenom srednjom školom u četverogodišnjem trajanju u Bosni i Hercegovini, kao i kandidati koji su srednju školu završili izvan Bosne i Hercegovine, a za koje je nakon postupka nostrifikacije, odnosno ekvivalencije, utvrđeno da imaju završeno odgovarajuće srednje obrazovanje.

Pravo učešća na Konkursu imaju i kandidati sa završenom srednjom stručnom školom, ukoliko su stekli dopunsko obrazovanje iz općeobrazovnih predmeta u gimnaziji ili srednjoj tehničkoj i srođnoj školi.

Klasifikacija i izbor kandidata za upis vrši se na osnovu rezultata prijemnog ispita i drugih kriterija u skladu sa procedurama koje utvrđuje Senat Univerziteta u Tuzli.

2.5. Kompetencije koje se stiču po završetku Prvog ciklusa studija na studijskom odsjeku Pedagogija

U toku studija Pedagogije studenti će razviti opće i predmetno specifične kompetencije.

a) Opće kompetencije

Savladavanjem programa studenti će biti sposobni da:

- poštuju i koriste naučni pristup, kritičko i kreativno mišljenje,

- razumiju i primijene bazične eksperimentalne i neeksperimentalne istraživačke metode, uključujući dizajniranje istraživanja, analiziranje podataka i interpretaciju,
- komuniciraju na akademskom nivou u domaćem i međunarodnom okruženju,
- pokažu osjetljivost za etičke dileme i pronalaze rješenja u skladu sa Zakonom i etičkim kodeksom struke.

b) Predmetno specifične kompetencije

Savladavanjem programa studenti će biti sposobni da:

- razumije, analizira i procjenjuje teorijska i praktična pedagoška saznanja i ideje,
- primjenjuje stečena znanja u praksi i uspješno rješava konkretnе probleme u struci,
- upravlja procesima profesionalizacije poziva pedagoga,
- prati savremene tokove u području odgoja i obrazovanja,
- uočava i istražuje aktuelne probleme na polju odgoja i obrazovanja, primjenjujući savremenu pedagošku metodologiju,
- aktivno i odgovorno pristupa vlastitom profesionalnom razvoju,
- razumije i prihvata osnovna načela profesionalne komunikacije,
- ostvaruje saradnju sa društvenom sredinom i različitim faktorima odgojno-obrazovnog rada,
- poznaje principe izrade programa odgojno-obrazovnog rada,
- interdisciplinarno pristupa problemima odgoja i obrazovanja,
- prati i primjenjuje inovacije u oblasti odgoja i obrazovanja, koristi stručnu literaturu i savremene informacione tehnologije.

c) Poslovi za koje je osposobljen student po završetku Prvog ciklusa studija Pedagogija

Po završetku Prvog ciklusa studija bachelori pedagogije će biti osposobljeni da obavljaju poslove pedagoga u osnovnim i srednjim školama, predškolskim ustanovama, ustanovama za zaštitu djece bez roditeljskog staranja, centrima za socijalni rad, disciplinsko-odgojnim centrima, andragoškim centrima, centrima za brigu o starima, savjetovalištima za porodicu, organizacijama civilnog i demokratskog društva, za realizaciju nastavnog procesa iz predmeta Pedagogija i Didaktika u srednjim školama, te za nastavak profesionalnog obrazovanja na Drugom ciklusu istog ili srodnog studija, a u pravcu osposobljavanja za obavljanje samostalnih poslova višeg reda.

3. NASTAVNI PLAN

3.1. Lista obaveznih i izbornih predmeta

Nastavni plan četverogodišnjeg studija Pedagogije sadrži obavezne (opće i stručne) predmete, izborne predmete i profesionalnu pedagošku i metodičku praksu.

Pedagoška praksa studenata realizira se u okviru nastavnih predmeta Pedagoška praksa I, Pedagoška praksa II. Ciljevi, sadržaj, zadaci i ishodi učenja u okviru pedagoške prakse bliže se definiraju silabusima.

Metodička praksa studenata realizira se u okviru predmeta *Metodika rada pedagoga sa praksom*. Ciljevi, sadržaj, zadaci i ishodi učenja u okviru metodičke prakse bliže se definiraju silabusom navedenog predmeta.

	PRVA (I) GODINA	I semestar				II semestar			
		Zimski semestar				Ljetni semestar			
	PREDMET	P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
1	Historija pedagoške misli i školstva	2	2	0	5				
2	Uvod u pedagogiju	3	2	0	6				
3	Teorije odgoja I	2	2	0	5				

4	Predškolska pedagogija	3	2	0	6				
5	Opća psihologija	2	1	0	4				
6	Savremeni bosanski,hrvatski i srpski jezik	3	1	0	4				
7	Opća pedagogija					3	2	0	6
8	Metodika odgojnog rada					3	2	0	6
9	Pedagogija ranog odgoja					3	2	0	5
10	Teorije odgoja II					2	2	0	5
11	Sociologija odgoja i obrazovanja					2	1	0	4
12	Ekološka pedagogija					2	1	0	4
Ukupno obaveznih*		15	10	0		30	15	10	0
Ukupno sati/ECTS		25				30	25		

	DRUGA (II) GODINA	III semestar				IV semestar				
		Zimski semestar				Ljetni semestar				
	PREDMET		P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
1	Didaktika I	3	2	0	6					
2	Porodična pedagogija I	3	2	0	6					
3	Uvod u metodologiju pedagoških istraživanja	3	0	2	6					
4	Statistika u pedagogiji	2	0	2	4					
5	Razvojna psihologija	2	1	0	5					
6	Didaktika II					3	2	0	6	
7	Metodologija pedagoških istraživanja					3	0	2	6	
8	Edukometrija					2	0	2	4	
9	Porodična pedagogija II					3	2	0	6	
10	Pedagoška praksa I					1	0	2	5	
	Ukupno obaveznih*	13	5	4		27	12	4	6	
	Ukupno sati/ECTS	22				22				27

	Izborni krediti (student bira 2 ECTS)	Zimski semestar				Ljetni semestar					
		PREDMET		P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
1	Industrijska pedagogija	2	1	0	3						
2	Alternativne pedagoške koncepcije	2	1	0	3						
3	Engleski jezik u struci I	2	1	0	3						
4	Engleski jezik u struci II					2	1	0	3		
5	Informatika					2	1	0	3		
6	Pedagogija umjetnosti					2	1	0	3		

	TREĆA (III) GODINA	V semestar				VI semestar			
		Zimski semestar				Ljetni semestar			
	Obavezni krediti					Zimski semestar			

	PREDMET	P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
1	Kurikulum	3	2	0	6				
2	Cjeloživotno obrazovanje	3	2	0	5				
3	Socijalna pedagogija	3	2	0	6				
4	Pedagoška psihologija	2	1	0	5				
5	Pedagoška praksa II	1	0	3	5				
6	Školska pedagogija					3	2	0	6
7	Andragogija					2	2	0	5
8	Pedagoška komunikologija					2	2	0	5
9	Specijalna pedagogija					3	2	0	6
10	Interkulturna pedagogija					2	2	0	5
	Ukupno obaveznih*	12	7	3		27	12	10	0
	Ukupno sati/ECTS			22				22	
									27

	Izborni krediti (student bira 2 ECTS)	Zimski semestar				Ljetni semestar			
	PREDMET	P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
	1 Temeljna nastavna umijeća	2	1	0	3				
2	Teorije škole	2	1	0	3				
3	Socijalni rad i malojetnička delinkvencija	2	1	0	3				
4	Školska dokimologija					2	1	0	3
5	Medijska kultura					2	1	0	3
6	Savjetodavni rad sa porodicom					2	1	0	3

	ČETVRTA (IV) GODINA	VII semestar				VIII semestar			
	Obavezni krediti	Zimski semestar				Ljetni semestar			
	PREDMET	P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
1	Uvođenje u metodiku rada pedagoga	3	2	0	6				
2	Pedagoška antropologija	2	2	0	5				
3	Upravljanje i rukovođenje u obrazovanju	2	2	0	5				
4	Metodika nastavnog rada I	3	2	0	6				
5	Pedagoški rad sa darovitim	2	2	0	5				
6	Metodika rada pedagoga sa praksom					3	0	2	6
7	Metodika nastavnog rada II					3	2	0	6
8	Komparativna pedagogija					3	2	0	5
9	Domska pedagogija					2	2	0	5
10	Etnopedagogija					2	1	0	5
	Ukupno obaveznih*	12	10	0		27	13	7	2
	Ukupno sati/ECTS			22				22	
									27

	Izborni krediti (student bira 2 ECTS)	Zimski semestar				Ljetni semestar			
	PREDMET	P	A	L	ECTS	P	A	L	ECTS
1	Mentalna higijena	2	1	0	3				

2	Vannastavne aktivnosti	2	1	0	3			
3	Moderno plesovi	2	1	0	3			
4	Pedagoško savjetovanje i profesionalna orijentacija					2	1	0
5	Pedagogija slobodnog vremena					2	1	0
6	Kulturna historija Bosne i Hercegovine					2	1	0

*SILABUSI PREDMETA DATI SU U PRILOGU 1.

Način organizacije nastave i obavljanja ispita regulisan je odgovarajućim aktima i propisima Univerziteta u Tuzli koji se odnose na ovu oblast.

3.2. Opis programa

Historija pedagoške misli i školstva		ECTS
		5
Ukupan broj sati u semestru: 60		
Semestar: I	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija: Osnovljavanje studenata za razumijevanje historije pedagogije kao pedagoške discipline. Razvijanje temeljnih znanja o najznačajnijim pedagoškim pogledima i idejama kroz historijska razdoblja.		
Sadržaj / struktura predmeta: Historija pedagogije kao pedagoška disciplina i njen predmet izučavanja Osnove metodologije istraživanja u historiji pedagogije Pedagoška misao u periodu starog vijeka Pedagoški pogledi Antičke Grčke: sofisti, Sokrat, Platon i Aristotel Pedagoška misao u periodu starog Rima: M.F. Kvintilijan Pedagoške ideje starih istočnih naroda (Kina, Indija, Persija, Egipat) Pedagoška misao u periodu srednjeg vijeka: Alkuin Pedagogija humanizma i renesanse: Pedagoški pogledi Feltrea, F.Rablea, M.Montenja, L. Vivesa Pedagoški pogledi T. Mora i T. Kampanele Pedagoški pogledi J. A. Komenskog Pedagogija u XVII i XVIII i XIX stoljeću Pedagoški pogledi Dž. Loka Pedagoški pogledi Ž.Ž. Rusoa Pedagoški pogledi J.H. Pestalocija Pedagoški pogledi J.F.Herbarta Pedagoški pogledi F.Frebelia Pedagoški pogledi M.Montesori i E.Kej Pedagoška znanost u XX i na početku XXI stoljeća		
Literatura: 1. Zaninović, M. (1988) Opća povijest pedagogije, Zagreb: Školska knjiga 2. Žlebnik, L. , (1989) Opšta istorija školstva i pedagoških ideja, Beograd		

Uvod u pedagogiju		ECTS		
6				
Ukupan broj sati u semestru: 75				
Semestar: I	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 2+0		
Cilj kolegija:				
Upoznavanje studenata sa nastankom, ciljem i svrhom pedagogije kao naučne discipline, njenim predmetom izučavanja.				
Naučno razumijevanje temeljne pedagogijskih koncepcija.				
Pripremanje studenata za kolegij Opća pedagogija.				
Sadržaj / struktura predmeta:				
Termin "Pedagogija" kao naziv naučne discipline				
Kratak prikaz razvoja pedagogijske misli kroz prošlost				
Nastanak pedagogije kao naučne discipline u evropskom historijsko-civilizacijskom krugu				
Temeljne pedagogijske kategorije i koncepti				
Mjesto pedagogije u sistemu znansatvenih disciplina i specifičnost njenog predmeta izučavanja, zadaci savremene pedagogije				
Pedagogijske discipline - problem podjele pedagogijske znanosti				
Pedagogija kao integrirajuća znanost				
Pedagogijski nauk i pedagoška znanost				
Studij pedagogije - status pedagogije kao akademske discipline				
Literatura:				
Thomas, G. (2015) Kratak uvod u pedagogiju, Zagreb: Educa				
Giesecke, H. (1993) Uvod u pedagogiju, Zagreb: Educa				
Lenzen, D. (2002) Vodič za studij znanosti o odgoju, Zagreb: Educa				
Böhm, W. (2012) Povijest pedagogije, Sarajevo: Svetlo riječi				

Teorije odgoja I		ECTS		
5				
Ukupan broj sati u semestru: 60				
Semestar: I	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 2+0		
Cilj kolegija:				
Upoznati studente sa najznačajnijim odrednicama normativnog i empirijskog pravcima na polju znanosti o odgoju i teorija odgoja. Osposobljavanje studenata za razumijevanje i objašnjavanje odgojnih fenomena u kontekstu navedenih teorijskih pravaca i orijentacija				
Sadržaj / struktura predmeta:				
Upoznavanje sa pojmom »znanost o odgoju« i temeljnim kategorijalnim pojmovima				
Znanost o odgoju kao normativna disciplina				
Kritički osvrt na znanost o odgoju kao normativnu disciplinu				
Empirijska znanost o odgoju				
Kritički racionalizam i znanost o odgoju				
Bihevijuristička znanost i odgojna praksa				
Kvantitativna metodološka paradigma u znanosti o odgoju				
Kritički osvrt na normativni i empirijski pravac u teorijama znanosti o odgoju				
Literatura:				
König, E i Zedler, P. (2001) Teorije znanosti o odgoju – uvod u osnove, metode i praktičnu primjenu, Zagreb: Educa				
Gudjons, H. (1994) Pedagogija – temeljna znanja, Zagreb: Educa				
Lenzen, D. (2002) Vodič za studij znanosti o odgoju, Zagreb:Educa				

PREDŠKOLSKA PEDAGOGIJA		ECTS
6		
Ukupan broj sati u semestru: 75		
Semestar I	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija:		
Upoznati studente sa savremenim kretanjima, problemima u poznavanja zakonitosti fizičkog i psihičkog razvoja djeteta (od rođenja do polaska u školu), organizirati, realizirati i vrednovati suvremeni predškolski odgoj za jasličku i vrtićku dob. Ospoznavanje za kritičko provjeravanje postojećih PP i pronalaženje novih i boljih organizacijskih i odgojna rješenja za usmjerene i slobodne aktivnosti odgajanika. Ospoznavanje za razvoj i usavršavanje predškolske metodologije, te predškolske dokumentacije.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Povijesni razvoj ideje predškolskog odgoja ,Predškolska pedagogija kao pedagogijska disciplina Savremeni teorijski pristupi predškolskom odgoju ,Odgoj, obrazovanje i razvoj u predškolskoj dobi; Rani razvoj i društveni kontekst ,Obitelj i njena uloga u odgoju djeteta, Različite koncepcije funkcije predškolskih .		
Literatura:		
1. Kamenov, E., (1991) Predškolska pedagogija, Zavod za izdavanje udžbenika, Beograd, 2. Stevanović, M., (2000), Predškolska pedagogija, Rijeka 3.Babić, N., Irović, S (2003) Dijete i djetinjstvo u pedagogijskoj teoriji i edukacijskoj praksi, Osijek		

OPĆA PSIHOLOGIJA		ECTS		
4				
Ukupan broj sati u semestru: 45				
Semestar I	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0		
Cilj kolegija:				
Upoznavanje studenata sa fundamentalnim pojmovima iz opće psihologije, psihološkim paradigmama, elementima istraživanja u psihologiji, te biološkom osnovom psihičkog života. Cilj predloženog kolegija je i upoznavanje studenata s područjem psihologije koje se odnosi na percepciju i pažnju.				
Upoznavanje studenata sa kognitivnim i konativnim procesima; upoznavanje studenata s područjem inteligencije od njene pozicije u okviru ukupne kognitivne znanosti i dodirnih znanosti, preko različitih teorijskih pristupa, vrsta inteligencije, do povezanosti inteligencije s nekim relevantnim sociodemografskim varijablama i psihološkim konstruktima; omogućiti studentima sticanje osnovnih znanja iz područja psihologije koje tretira ličnost. Studenti će nakon apsolviranja kolegija biti upoznati s različitim teorijskim pristupima te različitim fenomenima unutar navedenih područja.				
Sadržaj / struktura predmeta:				
<ul style="list-style-type: none"> - O psihologiji; Istorija psihologije; Psihološke perspektive 19 i 20. vijeka - Oblasti psihologije i istraživanje u psihologiji - Biološke osnove psihičkog života - Percepcija; Čula i osjeti; Vizuelna percepcija - Pažnja - Učenje i Pamćenje - Jezik - Mišljenje - Inteligencija - Svijest - Emocije i motivacija -Ličnost i teorije ličnosti 				
Literatura:				
Fajgelj, S. (2012). Uvod u psihologiju. Beograd: Centar za primjenjenu psihologiju. Rathus, S.A. (2000). Temelji psihologije. Jastrebarsko: Naklada Slap.				

- Krech, D. & Crutfield R.(1976). Elementi psihologije. Beograd : Naučna knjiga.
 Pećak, V. (1981). Psihologija saznavanja. Sarajevo: Svetlost.
 Hothersall,D. (2002). Povijest psihologije. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Savremeni bosanski, hrvatski, srpski jezik		ECTS
		4
Ukupan broj sati u semestru: 60		
Semestar: I	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 1+0
Cilj kolegija: Cilj ovog predmeta jest upoznavanje studenata sa nastankom i razvojem jezika, osnovnim pojmovima iz nauke o jeziku, osnovnim jedinicama, strukturama i funkcijama jezika na svim jezičkim nivoima u društvu.		
Sadržaj / struktura predmeta: - Uvod u nauku o jeziku, - Povijest bosanskog jezika. - Jezičke porodice. - Škole i pravci u lingvistici. - Fonetika i fonologija. - Glasovne promjene i glasovni zakoni, - Morfologija. - Vrste riječi, - Tvorba riječi, - Semantika. - Sintaksa. - Vrste rečenica, - Sintaksa glagola i glagolskih oblika, - Sintaksa padeža i padežnih oblika, - Akcentologija - Oratorstvo i retorika, - Stilistika, - Pravopis i norma jezika.		
Literatura: Bugarski, R., Uvod u opštu lingvistiku, Beograd, 1991. Minović, M. Uvod u nauku o jeziku, Sarajevo, 1989. Bugarski, R., Jezik u društvu, Beograd, 1996. Jahić – Halilović – Palić, Gramatika bosanskoga jezika, Zenica, 2000. I. Čedić: Osnove gramatike bosanskog jezika, Institut za jezik, Sarajevo, 2001. S. Halilović, Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole, Sarajevo, 1999. R. Bulić, Bosanski jezik: Jezičko-pravopisni priručnik, Bosanska riječ, Tuzla, 2001. R. Bulić, Rječnik pravopisnih, obličkih i akcenatskih nedoumica u standardnome bosanskom jeziku, Bosanska riječ, Tuzla, 2009. M. Stevanović: Savremeni srpski jezik I, II, III, Beograd (sva izdanja) Grupa autora: Gramatika hrvatskoga jezika, Zagreb, 1997.		

Opća pedagogija		ECTS
		6
Ukupan broj sati u semestru: 75		
Semestar: II	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija: Upoznavanje studenata sa temeljnim pedagoškim znanjima. Naučno razumijevanje pojmove odgoj i obrazovanje kao temeljnih pedagoških kategorija. Razvijanje profesionalizacije odgajateljskog poziva i sposobljenosti za bavljenje odgojnim radom. Osposobljavanje studenata za savladavanje programskih sadržaja u okviru specifičnih pedagoških disciplina.		

Sadržaj / struktura predmeta:

Opća pedagogija i sistematiziranje temeljnih pedagoških znanja
 Temeljne pedagoške kategorije: Odgoj
 Čovjekova "upućenost" na odgoj
 Problem definisanja pojma odgoj
 Odgojni proces
 Strukturalni momenti odgojnog djelovanja
 Temeljna načela odgojnog procesa
 Razvoj ličnosti i odgoj
 Temeljne pedagoške kategorije: Obrazovanje
 Pedagoško razumijevanje obrazovanja kao konfluentnog procesa
 Odgoj/obrazovanje i društvo
 Odgajatelj – profesija i ljudska dužnost
 Savremeni zahtjevi pedagoške znanosti
 Gnoseološki i epistemološki problemi savremene pedagogije
 Teorijsko - metodologički problemi savremene pedagogije

Literatura:

Gudjons, H. (1994) Pedagogija – temeljna znanja, Zagreb: Educa
 Slatina, M. (2006) Od individue do ličnosti, Zenica: Dom štampe.
 Henting, H. (2007) Kakav odgoj želimo?, Zagreb: Educa
 Henting, H. (2008) Što je to obrazovanje?, Zagreb: Educa

Metodika odgojnog rada		ECTS
		6
Ukupan broj sati u semestru: 75		
Semestar: II	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija:		
Upoznati studente s specifičnostima teorije i prakse odgojnog rada, ukazati na kompleksnost metodike odgojnog rada, te razmotriti ulogu i značaj principa, faktora, metoda i sredstava odgojnog rada. Ukazati na potrebu za reafirmacijom odgojnog rada u nastavi i vannastavnim aktivnostima, te istaći nastavnikovu odgajateljsku ulogu.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Pojmovno određenje metodike odgojnog rada Potreba reafirmacije odgojne djelatnosti Kompleksnost metodike odgojnog rada Metodika odgojnog rada između pedagoške teorije i prakse Opći principi odgojnog rada Faktori odgoja Metode i sredstva odgojnog rada Kriterijumi za izbor sadržaja odgojnog rada Metodika odgojnog rada u oblasti etike i morala Odgojni rad u nastavi Odgojni rad u vannastavnim aktivnostima Savjetodavni rad sa učenicima Nastavnik kao odgajatelj Nastavnik kao razrednik		
Literatura:		
Bognar, L. (1999). Metodika odgoja. Osijek: Pedagoški fakultet. Prodanović, Lj. (2007). Proverite kako vaspitavate u školi. Beograd: Eduka. Slatina, M. (1998). Nastavni metod. Sarajevo: Filozofski fakultet. Slatina, M. (2006). Od individue do ličnosti – Uvođenje u teoriju konfluentnog obrazovanja. Zenica: Dom štampe. Suzić, N. (2005). Pedagogija za XXI vijek. Banja Luka: TT Centar. Gudjons, H. (1994). Pedagogija – temeljna znanja. Zagreb: Educa. Vukasović, A. (1999). Pedagogija. Zagreb: Hrvatski katolički zbor „MI“.		

Pedagogija ranog odgoja		ECTS
5		
Ukupan broj sati u semestru: 75		
Semestar: II	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija:		
-Upoznavanje studenata sa problematikom pedagogije ranog odgoja		
-Kvalitetnije razumijevanje i istraživanje problematike ranog odgoja		
-Usavršavanje kurikuluma odgoja i obrazovanja djece		
-Razvijanje kritičke osjetljivosti spram istraživanja i teorija na području ranog odgoja		
-Ukazivanje na novu ulogu porodice i vrtića kada je u pitanju odgoj u ranom djetinjstvu		
Sadržaj / struktura predmeta:		
-Pedagogija ranog djetinjstva kao sistem naučnih činjenica, metoda i teorija o ranom odgoju		
-Historijski prikaz ideja pedagoga značajnih za rani odgoj		
-Nova slika djeteta u pedagogiji djetinjstva		
-Nove paradigme porodičnog odgoja		
-Stabilna porodica i poželjno roditeljstvo kao stvarnost koja ima perspektivu		
-Odnosi roditelj-dijete		
-Rani odgoj i socijalne kompetencije djece		
-Razvoj moždanih struktura kod djece		
-Priroda i odgajanje djeteta		
-Razvoj dječjih čula (vid, sluh, miris, ukus)		
-Rano učenje i roditelji		
-Vrtić kao samoorganizirajući sistem u stanju stalne promjene		
-Kvantitativna i kvalitativna istraživačka paradigma u vrtiću		
-Studije slučaja, etnografska istraživanja, akcijska istraživanja u vrtiću		
-Novi pristup istraživanja kulture vrtića		
Literatura:		
-Maleš, D., i sar. (2011). Nove paradigme ranog odgoja, Zagreb: Filozofski fakultet (Zavod za pedagogiju).		
-Slunjski, E. (2011). Kurikulum ranog odgoja, Zagreb: Školska knjiga.		
-Buzan, T. (2007). Mali genijalac, Beograd: LogosArt.		

Teorije odgoja II		ECTS
5		
Ukupan broj sati u semestru: 60		
Semestar: II	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija:		
Upoznati studente sa najznačajnijim odrednicama hermeneutičkog pravca i teorije sistema na polju znanosti o odgoju.		
Ospozljavanje studenata za razumijevanje i objašnjavanje odgojnih fenomena u kontekstu navedenih teorijskih pravaca i orijentacija.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Uvođenje u sadržaj kolegiji. Osvrt na obrađene pravce znanosti o odgoju u okviru kolegija Teorije odgoja I.		
Znanost o odgoju kao hermeneutička disciplina		
Duhovnoznanstvena pedagogija		
Kritička teorija i znanost o odgoju		
Kritička znanost o odgoju		
Osvrt na kritičku znanost o odgoju		
Simbolički interakcionizam i etnometodologija		
Kritički osvrt na simbolički interakcionizam i etnometodologiju unutar teorije odgoja		
Kvalitativna istraživanja na polju znanosti o odgoju		
Kritički osvrt na kvalitativna istraživanja odgoja		
Znanost o odgoju na osnovi teorije sistema (sustava)		
Opća teorija sistema (sustava) i znanost o odgoju		

Sociološka teorija sistema i znanost o odgoju
 Teorija sistema u tradiciji Batesona i znanost o odgoju
 Teorija i/ili teorije o odgoju

Literatura:

König, E i Zedler, P. (2001) Teorije znanosti o odgoju – uvod u osnove, metode i praktičnu primjenu, Zagreb: Educa
 Gudjons, H. (1995) Pedagogija-temeljna znanja, Zagreb: Educa

SOCIOLOGIJA ODOGOJA I OBRAZOVANJA		ECTS
		4
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar: II	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0
Cilj kolegija: Upoznavanje i osposobljavanje studenata s odgojno-obrazovnim sistemom, njegovom organizacijom, unutarnjom strukturu, teorijskim zasnivanjem odgoja i obrazovanja u savremenom društву. Cilj nastavnog predmeta je upoznati studente sa društveno-povijesnom razvoju sociologije odgoja i obrazovanje te značenjem za razvoj društva i pojedinca.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
*Teorijski i historijski pregled sociologije		
*Teorijski i historijski pregled sociologije odgoja i obrazovanja		
*Društvo i odgojno-obrazovni fenomen		
*Kultura, odgoj i obrazovanje		
*Institucionalni sistem obrazovanja u Bosni i Hercegovini		
*Procesi profesionalizacije i obrazovni sistem		
*Obrazovanje i društvene promjene		
*Obrazovanje i globalizacija		
Literatura:		
1. Slatina M.; Od individue do ličnosti, Dom štampe, Zenica, 2005.		
2. Vujević, M. Uvod u sociologiju obrazovanja, Informator, Zagreb, 1991.		
3. Žiga J.; Đozić A., Sociologija, BKC, Sarajevo, OFF-SET, Tuzla, 2013. str. 325-360., 423-467.		

EKOLOŠKA PEDAGOGIJA		ECTS
		4
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar: II	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0
Cilj kolegija: Usvojiti znanja o problematici ekološkog odgoja, razviti interes za osmišljavanje praktičnih ekoloških aktivnosti odgojnog djelovanja, razviti ekološke kompetencije za stvaralačko i kreativno učenje i poučavanje, upoznati pedagoške aspekte obrazovanja o okolišu i održivom razvoju, razumjeti mjesto ekološkog odgoja u sistemu obrazovanja i izvan njega, razraditi metodičku strategiju za konkretizaciju praktičnih ekoloških odgojno-obrazovnih sadržaja u obiteljskom i školskom odgoju, kao i slobodnom vremenu, te shvatanje ekološkog i estetskog u prirodi i zahtjeva humane ekologije i higijene.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Predmet, cilj, zadaci, mjesto ekološke pedagogije u sistemu pedagoške nauke, ciljevi, oblici i vrste obrazovanja o okolišu i održivom razvoju, ekološka svijest, ekokultura i interakcija s prirodom, položaj i značaj ekološkog obrazovanja u reformi obrazovnih programa, sadržaji ekološkog odgoja u savremenoj obitelji i školi, ekološka inteligencija i ekološka pismenost kao uvjet održivog razvoja, okolinsko zakonodavstvo i međunarodni pravni ekološki dokumenti, struktura i organizacija časa o okolišu i održivom razvoju u terenskoj nastavi, ekološke potrebe i interesovanja, ekološke kompetencije odgajatelja i učenika, metode i sredstva ekološkog odgoja, ekološke edukacije i manifestacije, ekološka škola i modeli škole u prirodi, NPP škole u prirodi, ekološke vannastavne aktivnosti, ekološke aktivnosti u lokalnoj zajednici, obilježavanje međunarodnih ekoloških datuma.		
Literatura:		
Omerović, M.(2012).Osnove ekološke pedagogije-metode ekološkog odgoja i obrazovanja, Tuzla		
Goletić, Š.(2006).Obrazovanje o okolišu i održivom razvoju, Sarajevo.		
Cifrić, I.(2002).Ekološka edukacija-uticaj na oblikovanje novog identiteta, Zagreb		

Didaktika I	ECTS 6
Ukupan broj sati u semestru: 75	
Semestar: III	Predavanja: 3
Vježbe (A+L) : 2+0	
Cilj kolegija:	
<p>Cilj nastavnog predmeta jeste upoznati studente sa temeljnim didaktičkim kategorijama, historijskim razvojem didaktičke misli, te zakonitostima nastave i institucionaliziranog učenja. Takoder, cilj je i upoznati strukturu didaktičkih istraživanja, kao i izgraditi kritički odnos prema različitim pristupima obrazovanju i nastavi. Shvatiti suštinu nastavnih sistema, didaktički principa i didaktičkih teorija, te osposobiti studente za kritičko propitivanje istih.</p>	
Sadržaj / struktura predmeta:	
<p>Didaktika kao naučna disciplina Didaktika u sistemu pedagoških disciplina Odnos didaktike i drugih nauka Historijski razvoj didaktike Razredno-predmetno-časovni sistem nastave Pojam, suština i vrste nastave Historijski razvoj nastave Faktori, ciljevi i zadaci nastave Savremeni nastavni sistemi Metodologija didaktičkih istraživanja Pojam i klasifikacija didaktičkih principa Didaktika kao teorija obrazovanja u okviru kritičko-konstruktivne znanosti o odgoju (Wolfgang Klafki) Didaktika kao teorija poučavanja (Wolfgang Schulz) Didaktika kao kimbernetičko-informacijska teorija - Felix von Cube (kritički racionalizam) Didaktika kao teorija kurikuluma (Christine Möller) Didaktika kao kritička teorija nastavne komunikacije (Rainer Winkel)</p>	
Literatura:	
<p>Bakovljev, M. (1998). Didaktika. Beograd: Naučna knjiga. Bognar, L. i Matijević, M. (1993). Didaktika. Zagreb: Školska knjiga. Klafki, W. i sar. (1994). Didaktičke teorije. Zagreb: Educa. Muminović, H. (2013). Osnovi didaktike. Sarajevo: Centar za napredne studije. Slatina, M. (1998). Nastavni metod. Sarajevo: Filozofski fakultet. Vilotijević, M. (2001). Didaktika 1: Predmet didaktike. Sarajevo: BH MOST. Vilotijević, M. (2001). Didaktika 2: Didaktičke teorije i teorije učenja. Sarajevo: BH MOST.</p>	

Porodična pedagogija I	ECTS 6
Ukupan broj sati u semestru: 75	
Semestar: III	Predavanja: 3
Vježbe (A+L) : 2+0	
Cilj kolegija:	
<p>Upoznavanje studenata sa najvažnijim determinantama porodične pedagogije i sa osnovama metodologije istraživanja porodice i porodičnog odgoja. Ospozobljavanje za razumijevanje i primjenu sistemskog pristupa u izučavanju porodice, te za razumijevanje društvene uvjetovanosti odgoja u porodici.</p>	
Sadržaj / struktura predmeta:	
<p>Pojam, predmet i zadaci porodične pedagogije Porodična pedagogija u sistemu pedagoških disciplina Metodologija istraživanja porodice i porodičnog odgoja Nastanak i razvoj porodice Savremena transformiranja porodice i njena budućnost Transformirajući procesi u bosanskohercegovačkoj porodici</p>	

Varijable porodičnog života
Teorijski pristup poimanju porodice
Porodica u eko-okruženju
Sistemski pristup razumijevanju porodice
Životni ciklus porodice
Brak i formiranje bračne zajednice

Literatura:

Pašalić Kreso, A. (2012). Koordinate obiteljskog odgoja. Sarajevo: Jež
 Stevanović, M. (2000). Obiteljska pedagogija. Varaždinske Toplice: Tolimir
 Jankovć, J. (2004). Pristupanje obitelji-sustavni pristup. Zagreb: Alinea.

Uvod u metodologiju pedagoških istraživanja	ECTS
	6
Ukupan broj sati u semestru: 75	
Semestar: III	Predavanja: 3
	Vježbe (A+L) : 0+2

Cilj kolegija:

Studenti će se upoznati sa osnovama opće i metodologije pedagoških istraživanja, sposobit će se za samostalno korištenje literature u cilju konstruiranja naučnog istraživanja, uočavanje i definiranje problema istraživanja i izradu nacrta istraživanja

Sadržaj / struktura predmeta:

- Uvod u opću metodologiju naučnog istraživanja - osnovna pojmovna određenja
- Određenje nauke - gnoseološke osnove nauke; epistemološke karakteristike
- Klasifikacija naučnih istraživanja
- Određenje metodologije istraživanja
- Karakteristike i problemi naučne spoznaje
- Uloga teorije i empirijskih mjerena
- Projektovanje naučno- istraživačkog rada
- Etape naučnog istraživanja (projekt istraživanja)
- Teorijsko-naučno razmatranje problema
- Izbor problema i određivanje predmeta istraživanja
- Pojmovna analiza
- Metodološki aspekti istraživanja
- Cilj i zadaci istraživanja
- Formulacija i obrazloženje hipoteza istraživanja
- Identifikacija populacije i određivanje uzorka istraživanja
- Istraživačke metode
- Karakteristike stručnog i naučnog rada

Literatura:

Hadžić-Suljkić, M. (2013). Metodologija istraživanja u odgoju i obrazovanju. Tuzla: PrintCom.
 Mužić, V. (2004). Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja. Zagreb: Educa.
 Milas, G. (2009). Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima. Jastrebarsko: Naklada Slap.
 Cohen, L., Manion, L. i Morrison, K. (2007). Metode istraživanja u obrazovanju. Jastrebarsko: Naklada Slap
 Šamić, M. (2003). Kako nastaje naučno djelo. Sarajevo: Svjetlost.

Statistika u pedagogiji	ECTS
	4
Ukupan broj sati u semestru: 60	
Semestar: III	Predavanja: 2
	Vježbe (A+L) : 0+2

Cilj kolegija:

Ospozobljavanje studenata za razumijevanje i primjenu statističkih metoda i postupaka u pedagoškoj praksi i naučno-istraživačkom radu u području pedagogije.

Sadržaj / struktura predmeta:

Statistika u pedagogiji: razlozi, svrha, potreba

Parametrijska i neparametrijska statistika
Mjere centralne tendencije (aritmetička sredina, centralna vrijednost, dominantna vrijednost, geometrijska sredina, harmonijska sredina)
Mjere varijabilnosti (raspon, srednje odstupanje, standardna devijacija, koeficijent varijabilnosti)
Normalna distribucija i položaj pojedinih rezultata u grupi, ostale distribucije (z-vrijednost)
Testiranje razlike između dvije aritmetičke sredine i jedne aritmetičke sredine i fiksne vrijednosti (t-raspodjela)
Analiza varijance
Korelacija (izračunavanje korelacije, interpretacija korelacije, problem povezanosti i kauzalnosti)
Regresija
Problem uzorka u pedagoškim istraživanjima
Hi-kvadrat test; Neparametrijski testovi
Skale mjerena
Statistički programi: SPSS i Atlas.ti (kvantitativna i kvalitativna analiza podataka)
Zaključivanje u statistici

Literatura:

Petz, B. (1997) Osnovi statističke metode za nematematičare, Zagreb: Naklada Slap
 Brkić, M., Kundačina, M. (2003) Statistika u istraživanju i obrazovanju, Mostar: Jela eduka
 Mužić, V. (1982) Metodologija pedagoškog istraživanja, Sarajevo: Svjetlost

Razvojna psihologija		ECTS
		5
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar: III	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0

Cilj kolegija:

Upoznavanje studenata sa temeljnijim pojmovima razvojne psihologije, najvažnijim teorijama psihičkog razvoja čovjeka, biološkim i okolinskim osnovama razvoja čovjeka, zakonitostima prenatalnog razvoja, kao i s pojedinim aspektima psihičkog razvoja čovjeka (tjelesni, psihomotorni, kognitivni, emocionalni i socijalni) kroz razvojne periode.

Sadržaj / struktura predmeta:

Uvod u Razvojnu psihologiju (definicija, predmet, periodizacija, aspekti razvoja, temeljna pitanja)

- Teorije i istraživanja psihičkog razvoja čovjeka
- Biološki i okolinski temelji razvoja
- Prenatalni razvoj, rođenje i novorođenče
- Dojenačka i najranija dječja dob: prve dvije godine života (tjelesni, kognitivni, emocionalni i socijalni razvoj)
- Rano djetinjstvo: od druge do šeste godine života (tjelesni, kognitivni, emocionalni i socijalni razvoj)
- Srednje djetinjstvo: od šeste do jedanaeste godine života (tjelesni, kognitivni, emocionalni i socijalni razvoj)
- Adolescencija: prelaz u odraslu dob (tjelesni, kognitivni, emocionalni i socijalni razvoj)
- Odrasla dob (tjelesni, kognitivni, emocionalni i socijalni razvoj)
- Starost i završetak života
- Savremeni problemi razvojne psihologije

Literatura:

Hwang, P., Nilsson, B., (2000). Razvojna psihologija. Sarajevo: Filozofski fakultet
 Vasta, Haith, Miller (1998). Dječja psihologija. Jastrebarsko: Naklada Slap
 Berk, L.E. (2008). Psihologija cijeloživotnog razvoja. Jastrebarsko: Naklada Slap

Didaktika II		ECTS
		6
Ukupan broj sati u semestru: 75		
Semestar: IV	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 2+0

Cilj kolegija:

Cilj nastavnog predmeta jeste upoznati studente sa temeljnim didaktičkim spoznajama o unutrašnjoj i vanjskoj organizaciji nastave, te ospособiti studente za samostalno izvođenje i evaluaciju nastavnog procesa. Također, cilj je i

upoznati strukturu i značenje NPP i kurikuluma, kao i izgraditi kritički odnos prema primjeni metoda i oblika rada u nastavi, te upotrebi savremene nastavne tehnologije. Shvatiti suštinu pripremanja, realizacije i evaluacije u nastavi, te ospozoriti studente za izradu instrumentarija za evaluaciju didaktičke efikasnosti na času.

Sadržaj / struktura predmeta:

Sadržaj obrazovanja u nastavi
 Principi za izbor nastavnih sadržaja
 Teorije o izboru nastavnih sadržaja
 Odnos između sadržaja nauke i nastavnog predmeta
 Nastavni plan i program
 Kurikulumski pristup obrazovanju
 Vrste ili tipovi kurikuluma
 Nivoi planiranja kurikuluma
 Vanjska i unutrašnja organizacija nastave
 Etape nastavnog procesa
 Nastavni čas
 Etape nastavnog časa
 Tipologija nastavnih časova
 Artikulacija nastave
 Oblici rada u nastavi
 Nastavne metode
 Materijalno-tehnička osnova nastave
 Planiranje i pripremanje u nastavi
 Vrednovanje nastavnog rada
 Evaluacija didaktičke efikasnosti na času

Literatura:

Bakovljev, M. (1998). Didaktika. Beograd: Naučna knjiga.
 Bognar, L. i Matijević, M. (1993). Didaktika. Zagreb: Školska knjiga.
 Jensen, E. (2003). Super-nastava. Zagreb: Educa.
 Meyer, H. (2005). Što je dobra nastava? Zagreb: Erudita.
 Muminović, H. (2013). Osnovi didaktike. Sarajevo: Centar za napredne studije.
 Poljak, V. (1990). Didaktika. Zagreb: Školska knjiga.
 Previšić, V. (2007). Kurikulum: teorije-metodologija-sadržaj-struktura. Zagreb: Školska knjiga.
 Vilotijević, M. (2001). Didaktika 3: Organizacija nastave. Sarajevo: BH MOST.

Metodologija pedagoških istraživanja		ECTS
		6
Ukupan broj sati u semestru: 75		
Semestar: IV	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 0+2
Cilj kolegija: Ospoznavanje studenata za obavljanje istraživanja na terenu; prikupljanje podataka uz primjenu istraživačkih instrumenata koje su samostalno izradili, te za analizu i interpretaciju dobivenih rezultata i njihovu praktičnu primjenu.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Paradigme istraživanja odgoja i obrazovanja Paradigma razumijevanja u naučno istraživanju (kvalitativna) Paradigma pojašnjavanja/tumačenja u naučnom istraživanju (kvantitativna) Akcijska istraživanja Naučne metode i metodološki pristupi Metode, tehnike i instrumenti za prikupljanja podataka Identifikacija populacije i određivanje uzorka istraživanja Metode analize podataka Primjena statističkih postupaka u obradi podataka Grafičko prikazivanje rezultata pedagoških istraživanja Analiza i interpretacija rezultata naučnog istraživanja Pisanje izvještaja o istraživanju Primjena rezultata istraživanja.		

Literatura:

- Hadžić-Suljkić, M. (2013). Metodologija istraživanja u odgoju i obrazovanju. Tuzla: PrintCom.
- Mužić, V. (2004). Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja. Zagreb: Educa.
- Milas, G. (2009). Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Cohen, L., Manion, L. i Morrison, K. (2007). Metode istraživanja u obrazovanju. Jastrebarsko: Naklada Slap
- Šamić, M. (2003). Kako nastaje naučno djelo. Sarajevo: Svjetlost.

Edukometrija		ECTS
		4
Ukupan broj sati u semestru: 60		
Semestar: IV	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 0+2
Cilj kolegija:		
Upoznati studente sa osnovama vrednovanja i mjerena u odgoju i obrazovanju. Osporobiti studente za samostalno konstruisanje i primjenu mjernih instrumenata.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
<ul style="list-style-type: none"> - Vrednovanje i mjerena u odgoju i obrazovanju; - Smisao i značaj vrednovanja i mjerena u odgoju i obrazovanju; - Vrste mjerena; - Testiranje; - Pojam i vrste testova; - Konstruisanje testova; - Primjena testa; - Ocjenjivanje testa; - Metrijske karakteristike testa; - Ajtem analiza; - Test kao selekcijsko sredstvo. 		
Brkić, M. (2002). Metodologija izrade testova znanja. Sarajevo: Jela educa.		
Mužić, V. (1993). Kako nadmudriti test. Zagreb: Školske novine.		
Džordan, A.M. (1966). Mjerena u pedagogiji. Beograd: Vuk Karadžić.		
Slatina, M. (2009). Ishodišna pitanja edukometrije, Pedagoška istraživanja, 6 (1-2), 29-46.		

Porodična pedagogija II		ECTS
		6
Ukupan broj sati u semestru: 75		
Semestar: IV	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija:		
Upoznavanje studenata sa osnovama intraporodične dinamike. Osporobljavanje za prepoznavanje temeljnih odgojnih pitanja i problema unutar porodice, te za njihovo praktično rješavanje.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Intraporodična dinamika Kultura roditeljstva i odgojni stilovi u porodici Individualni razvojni ciklus djeteta Porodica kao afektivni, socijalni i kulturni milje Kulturalno određenje porodice Porodica kao vrijednosni prostor Trendovi promjena porodične kulture i porodičnog odgoja Majčinstvo i očinstvo Utjecaj braće i sestara i drugih odraslih u porodici na porodičnu odgojnu klimu Odgojna funkcionalnost/disfunkcionalnost porodice Eko blizina porodice Utjecaj porodičnih varijabli na uspjeh djeteta izvan porodice Polazišta u izgrađivanju partnerstva škole i porodice		

Literatura:
Pašalić Kreso, A. (2012). Koordinate obiteljskog odgoja. Sarajevo: Jež
Alić, A, (2012). Struktura i dinamika obiteljske kulture. Sarajevo: Dobra knjiga.
Ljubetić, M. (2014). Od suradnje do partnerstva-obitelji, odgojno-obrazovne ustanove i zajednice. Zagreb: Element

Pedagoška praksa I		ECTS
		5
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar: IV	Predavanja: 1	Vježbe (A+L) : 0+2

Cilj kolegija:

Upoznavanje studenata sa specifičnostima organizacije pedagoškog rada u školi, radom stručnih organa, pedagoško-psihološkom službom. Pripremanje studenata za samostalno organiziranje, pripremanje, izvođenje i evaluaciju rada odjeljenske zajednice i vannastavnih aktivnosti, te njihovo osposobljavanje za pravilno vođenje pedagoške dokumentacije. Upoznavanje studenata sa kulturnom i javnom djelatnošću škole, aspektima saradnje porodice i škole, te radom Vijeća učenika i Vijeća roditelja.

Sadržaj / struktura predmeta:

- Izučavanje zakona, standarda i pravilnika koji reguliraju rad osnovne škole (Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju, Pedagoški standardi za osnovni odgoj i obrazovanje, Pravila škole, pravilnici, Nastavni kalendar)
- Napraviti uvid u pedagošku dokumentaciju i evidenciju koja se vodi u školi (Matična knjiga, Razredna knjiga, Ljetopis, Učenička knjižica...)
- Analiza segmenata Godišnjeg programa rada škole sa posebnim osvrtom na rad odjeljenske zajednice i vannastavne aktivnosti koje se realiziraju u školi
- Pedagoško-psihološka služba škole
- Stručni organi u školi (Nastavničko vijeće, Razredno vijeće, Odjeljensko vijeće, stručni aktiviteti)
- Kulturna i javna djelatnost škole
- Saradnja porodice i škole
- Rad Vijeća učenika
- Rad Vijeća roditelja
- Elementi vanjske organizacije nastave (raspored časova, nastavni prostor, nastavne ekskurzije)
- Dodatna i dopunska nastava
- Vođenje pedagoške dokumentacije (Matična knjiga učenika, Razredna knjiga, Đačke knjižice, Ljetopis škole, operativni nastavni planovi i programi, dokumentacija o vannastavnim i slobodnim aktivnostima učenika)

Literatura:

Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju
Pedagoški standardi za osnovni odgoj i obrazovanje
Pravila škole
Godišnji program rada škole
Pravilnici
Pedagoška dokumentacija i evidencija
NPP

Industrijska pedagogija		ECTS
		3
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar: III	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0

Cilj kolegija: upoznati djelovanje različitih poslovnih interesnih grupa u obrazovnom, poslovnom i industrijskom kontekstu. Sticanje znanja o interaktivnom odnosu između poslovnog, socijalnog, obrazovnog i političkog okruženja treba potaknuti na promišljanje studenata o njihovoj ulozi i položaju u tom kontekstu. Studenti će razvijati vještine analitičkog proučavanja obrazovne, poslovne i radne politike, te tumačenja međusobnih odnosa u obrazovnom, poslovnom i dr. okruženju. Individualiziranim i timskim radom poticati će se osmišljavanje programa djelovanja za rješavanje konkretnih problema

Sadržaj / struktura predmeta: Predmet ,cilj i zadaci industrijske pedagogije. Teorija i paradigma obrazovnih, političkih, socijalnih i poslovnih organizacija. Intelektualni kapital – osnova konkurentnosti. Eko-pedagoški i socijalni aspekti razvoja privrede i industrije. Predviđanje razvoja poslovnog okruženja. Pitanja autoriteta i moći - obrazovanje i poslovni ambijent. Stilovi vođenja i upravljanja organizacijama u privredi i industriji. Koncepti poslovnog lobiranja, umrežavanja i saradnje u poslovanju. Identifikacija i djelovanje interesnih skupina na razvoj i efektivnost poslovanja. Međuljudski odnosi i radna klima u poslovnom ambijentu. Uspješno rješavanje konfliktnih i problemskih situacija. Zakonodavstvo, strategije i taktike u razvoju poslovnog ambijenta. Socijalna, politička i radna kultura kao faktori pozitivnog poslovanja. Evropska unija kao poslovno okruženje. Eko – pedagoške, socio – pedagoške i industrijsko – pedagoške kompetencije za uspješan i kvalitetan rad.
Literatura: Petančić,M. (1968). Industrijska pedagogija, Beograd; Omerović,M.(2012). Osnove ekološke pedagogije, Tuzla; Klippert,H. (2001) .Kako uspješno učiti u timu-zbirka praktičnih primjera, Zagreb; EU komisija (2004).Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje

Alternativne pedagoške koncepcije		ECTS 3
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar: III	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0
Cilj kolegija: Cilj nastavnog predmeta jeste upoznati studente sa različitim alternativnim pedagoškim idejama, pokretima i pravcima koji su utjecali na pojavu, organizaciju i rad alternativnih škola u svijetu. Također, cilj je upoznati strukturu i značenje pedagoških, didaktičkih i metodičkih rješenja u alternativnim školama i mogućnosti primjene nekih od rješenja u današnjim javnim školama.		
Sadržaj / struktura predmeta: Pojam i suština didaktičkog pluralizma Alternativne i slobodne škole Pedagoško-didaktičke koncepcije, organizacija i način rada važnijih pedagoških pravaca i škola Pedagoška koncepcija i škola Celestina Freineta Sistem odgoja Marije Montessori Waldorfska škola Jena-plan Dalton plan Winetka plan Mannheimski sistem Škola Summerhil		
Literatura: Matijević, M. (2001). Alternativne škole. Zagreb: Tipex. Neill, A. (2003). Slobodna djeca Samerhila. Beograd: Logos-Art. Seitz, M. & Hallwachs, U. (1997). Montessori ili Waldorf?: knjiga za roditelje, odgajatelje i pedagoge. Zagreb: Educa.		

Engleski jezik u struci I		ECTS 3
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar: III	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0
Cilj kolegija: Na kraju semestra studenti, koji su tokom čitavog nastavnog perioda kontinuirano obavljali svoje obaveze, će komunicirati na engleskom jeziku na nižem srednjem nivou, razumjeti i analizirati tekstove, te iznositi ideje o pitanjima iz njihove struke, tj. iz oblasti pedagogije.		
Sadržaj / struktura predmeta: Stručna terminologija:		

1. Obrazovni sistem u Bosni i Hercegovini.
  2. Obrazovni sistem u Sjedinjenim Američkim Državama.
  3. Obrazovni sistem u Europi.
  4. Ciljevi obdaništa.
  5. Jezik škole.
  6. Disciplina i rješavanje problema.
  7. Ocenjivanje i vrednovanje nastavnika i učenika.
  8. Rad sa roditeljima.
  9. Savjetovanje o odabiru karijere.
  10. Hobi - sport ili muzika.
- Revizija gramatike.

Literatura:

Odabrani stručni tekstovi.

Odabrani stručni audio i video zapisi.

Virginia Evans, Jenny Dooley (2012). Upstream Pre-intermediate B1. Newbury: Express Publishing.

Engleski jezik u struci II		ECTS
3		

Ukupan broj sati u semestru: **45**

Semestar: **IV**

Predavanja: **2**

Vježbe (A+L) : **1+0**

Cilj kolegija:

Na kraju semestra studenti, koji su tokom čitavog nastavnog perioda kontinuirano obavljali svoje obaveze, će komunicirati na engleskom jeziku na srednjem nivou, razumjeti i analizirati tekstove, te iznositi ideje o pitanjima iz njihove struke, tj. iz oblasti pedagogije.

Sadržaj / struktura predmeta:

Stručna terminologija:

1. Porodica.
  2. Odgojne sredine.
  3. Starenje.
  4. Rad sa manjinskim grupama.
  5. Rad sa osobama sa posebnim potrebama.
  6. Kultura i tradicija.
  7. Samo-obuka i razvoj.
  8. Posredovanje i savjetovanje.
  9. Zdravlje i sigurnost.
  10. Uloga medija u odgoju.
- Revizija gramatike.

Literatura:

Odabrani stručni tekstovi.

Odabrani stručni audio i video zapisi.

Virginia Evans, Jenny Dooley (2012). Upstream Intermediate B1. Newbury: Express Publishing.

Informatika		ECTS
3		

Ukupan broj sati u semestru: **45**

Semestar: **IV**

Predavanja: **2**

Vježbe (A+L) : **1+0**

Cilj kolegija:

Cilj ovog kolegija je upoznati studente s ulogom i organizacijom informacijsko-komunikacijskih tehnologija, kao i sa mogućnošću primjene tih tehnologija u radu i nastavi.

Sadržaj / struktura predmeta:

- Operativni sistemi računara, osnovni pojmovi, rad sa datotekama, Windows explorer

- Savremene informacione tehnologije u učenju i podučavanju
- Obrada teksta - Word
- Tabelarne kalkulacije- Excel
- Baze podataka - Access
- Prezentacije - Power point
- Informacije i komunikacija – internet

Literatura:

1. Mandić D., Ristić M., Informacione tehnologije, Beograd, Mediagraf, 2005
2. Čerić V., Varga M., Budin L. i dr.: Poslovno Računarstvo, Znak d.o.o, Zagreb 2000.
3. Balaban N, Ristić Ž, Đurković J. "Principi Informatike" Savremena Adminsitracija, Beograd, Drugo izmijenjeno izdanje, 1996.
4. Lagumđžija Z. "Informatika Za Korisnike Personalnih Računara" Sarajevo, 1999.

Pedagogija umjetnosti		ECTS
		3
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar: IV	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0

Cilj kolegija:

Uspješno uključivanje studenata u neposredni odgojno-obrazovni rad u okviru svih vrsta umjetnosti; Upoznavanje sa modernim i tradicionalnim umjetničkim pravcima; Razumijevanje funkcija umjetnosti; Upoznavanje jezika i mogućnosti različitih medija umjetničkog izražavanja; Prepoznavanje i razumijevanje kiča, te negativnih uticaja takve pojave; Apliciranje općih metodičkih principa i modela nastave za podsticanje kreativnosti učenika; Evaluacija procesa i produkta stvaralačkog rada.

Sadržaj / struktura predmeta:

Umjetnost i vrste umjetnosti;

Istorijski pregled umjetničkih pravaca (Stari vijek, Srednji vijek, Moderna umjetnost 20. stoljeća); Definicije umjetnosti i njene funkcije;

Savremeni i tradicionalni mediji umjetničkog izražavanja;

Odgojni utjecaj umjetnosti, Kreativni procesi u odgoju i obrazovanju- umjetnost i kreativnost; Umjetnička vrijednost i kič, negativni utjecaji kiča i šunda kao pojave masovne kulture;

Likovne umjetnosti, likovni jezik, razvojne faze dječjeg likovnog izražavanja;

Procjenjivanje učeničkog stvaralaštva i individualne kreacije;

Teorija muzičke kulture; Dijete i muzika;

Dijete i pozorišna umjetnost;

Integracija i strukturalna korelacija oblasti umjetnosti sa ostalim obrazovnim područjima.

Literatura:

- Košničar, S, (2002): Scenska umetnost. Učenje kroz scensku igru, Novi Sad: Zmaj;
- Misailović, M, (1991): Dete i pozorišna umetnost, Beograd:ZZUINS;
- Gajić, O, (1997): Pedagoško-psihološke dimenzije estetskog odnosa prema likovnim umetničkim delima, Nastava i vaspitanje, Beograd, 2-3, 229-249;
- Kojov-Bukvić, I.(1989): Metodika nastave muzičkog vaspitanja, Beograd: ZSUINS;
- Karlavaris, B. Metodika likovnog odgoja 2 , Hofbauerp o.o. Rijeka, 1991.;
- Jakubin, M.; Grgurić, N. Vizualno-likovni odgoj i obrazovanje, EDUCA, Zagreb, 1996

Kurikulum		ECTS
		6
Ukupan broj sati u semestru: 75		
Semestar: V	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 2+0

Cilj kolegija:

Upoznavanje studenata s temeljnim pojmovima i konceptima kurikuluma kao i najvažnijim determinantama kurikulumskog strukturiranja odgojno – obrazovnog procesa u osnovnim i srednjim školama.

Sadržaj / struktura predmeta:

I. OD NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA DO KURIKULUMA
1. Nastavni plan i nastavni program
2. Kurikulum kao kategorijalni pojam teorije odgoja i obrazovanja
II. RAZVOJ KURIKULUMA; PLANIRANJE KURIKULUMA
1. Planiranje kurikuluma
2. Razvoj kurikuluma
III. KURIKULUM I NASTAVNI PLANOVI I PROGRAMI OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE
IV. SAVREMENE OBRAZOVNE POLITIKE I RAZVOJ KURIKULUMA
Literatura:
Marsh, C. J. (1994) Kurikulum: temeljni pojmovi, Zagreb, Educa
Previšić, V. (2007) Kurikulum: teorije - metodologija - sadržaj - struktura, Zagreb: Školska knjiga

Cjeloživotno obrazovanje	ECTS
5	
Ukupan broj sati u semestru: 75	
Semestar: V	Predavanja: 3
	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija:	
Upoznavanje studenata sa koncepcijom i odrednicama cjeloživotnog obrazovanja, društvenim kontekstom u kojem se odvija, ulogom institucija i pojedinaca-učesnika u procesu cjeloživotnog obrazovanja, karakteristikama školskih sistema u kontekstu ideje cjeloživotnog obrazovanja.	
Sadržaj / struktura predmeta:	
<ul style="list-style-type: none"> - Koncepcija cjeloživotnog obrazovanja i odgoja - Glavne odrednice cjeloživotnog obrazovanja i odgoja - Edukologija - integralna nauka o odgojno-obrazovnim sistemima - Odgojno-obrazovni sistemi u kontekstu ideje cjeloživotnog obrazovanja - Psihološke dimenzije cjeloživotnog obrazovanja - Sociološke dimenzije cjeloživotnog obrazovanja - Ekonomika cjeloživotnog obrazovanja i odgoja - Rješavanje problema prekida školovanja - Kompenzacijски programi u procesu cjeloživotnog obrazovanja - Organizacija koja uči 	
Literatura:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pastuović, N. (1999) Edukologija: Integrativna znanost o sustavu cjeloživotnog obrazovanja i odgoja. Zagreb: Znamen. 2. Drydwn, G. i Vos, J. (2001) Revolucija u učenju. Zagreb: Educa. 3. Jarvis, P. (2008) Democracy, lifelong learning and the learning society: Active citizenship in a late modern age. London: Routledge. 4. Morgan-Klein, B. i Osborne, M. (2007) The concepts and practices of lifelong learning. London: Routledge. 	

Socijalna pedagogija	ECTS
6	
Ukupan broj sati u semestru: 75	
Semestar: V	Predavanja: 3
	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija:	
Upoznati studente sa temeljnim determinantama socijalne pedagogije i osposobiti ih za istraživanja u oblasti socijalne pedagogije. Osposobiti studente za stukturiranje socio-pedagoškog rada usmjerenog na preveniranje pojave socijalne isključenosti djece i mladih, te na podsticanja socijalne inkluzije.	
Sadržaj / struktura predmeta:	
<ul style="list-style-type: none"> - Socijalna pedagogija kao znanstvena disciplina - Etape u razvoju socijalne pedagogije - Metodologija istraživanja u socijalnoj pedagogiji - Teorije socijalne pedagogije 	

- Socijalna priroda odgoja
- Socijalni oblici odgojnog djelovanja u porodici, školi i vršnjačkoj grupi
- Pedagoška viktimalogija
- Fenomen socijalne isključenosti djece i mladih
- Poremećaji u ponašanju djece i mladih
- Preventivne intervencije usmjerene na pojedinca, porodicu, školu i širi socijalni kontekst
- Pedagoški programi prevencije socijalne isključenosti djece i mladih

Literatura:

- Bouillet, D., Uzelac, S. (2007). Osnove socijalne pedagogije. Zagreb: Školska knjiga.
- Knežević-Florić, O. (2007). Osnove socijalne pedagogije. Novi Sad: Savez pedagoških društava Srbije.
- Klarin, M. (2006). Razvoj djece u socijalnom kontekstu. Jastrebarsko: Naklada Slap
- Adler, E. (2013). Socijalne veštine. Novi Sad: Psihopolis institut
- Bronfenbrener, U. (1997). Ekologija ljudskog razvoja. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva
- Marburger, H. (1987). Razvoj i koncepti socijalne pedagogije. Zagreb: Fakultet za defektologiju.

Pedagoška psihologija		ECTS
		5
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar: V	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0
Cilj kolegija:		
Cilj ovog kolegija je upoznavanje studenata sa osnovnim principima, teorijama i metodologijom u procesima učenja i poučavanja.		
Studenti će se upoznati sa procesima učenja, pamćenja, i zaboravljanja, motivacije, individualnih razlika u sposobnostima učenika i kognitivnim stilovima, kao i sa njihovom primjenom na oblast nastave i poučavanja, te na interpretaciji procesa učenja i nastave. Studenti će se upoznati i sa aspektima razredne atmosfere.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Psihologija obrazovanja: predmet, ciljevi i metode istraživanja		
Osobine učenika; Kognitivni, moralni i psihosocijalni razvoj i sposobnost za učenje		
Teorijski pristupi procesu učenja i primjena u obrazovanju: Bihevioristi i teorija socijalnog učenja i obrazovanje; kognitivni pristup i obrazovanje; Transfer znanja		
Pamćenje i zaboravljanje; Kognitivna obrada informacija; Unapređenje procesa pamćenja i učenja		
Motivacija i učenje; Vrste motivacije; Lokus kontrole i školsko postignuće; Razvijanje i sprečavanje motivacije u učenju		
Formiranje efikasnih strategija učenja; Shvatanja o sposobnostima i teorije inteligencije; Značaj ranog učenja i iskustva u razvoju inteligencije		
Kognitivni stilovi i njihova primjena na oblast nastave i obrazovanja; Nastavni stilovi i stilovi učenja učenika		
Obrazovanje darovitih i kreativnih učenika: karakteristike i specifičnosti rada		
Obrazovanje učenika sa teškoćama u učenju i razvoju: karakteristike i specifičnosti rada		
Instrukcija, analiza i evaluacija znanja; Procjenjivanje i mjerjenje školskog postignuća		
Atmosfera i interakcija u razredu; Razvijanje produktivne razredne klime		
Evaluacija nastave i rada nastavnika; Profil sposobnosti i osobina ličnosti kompetentnog nastavnika		
Literatura:		
- Zarevski, P. (2007). Psihologija pamćenja i učenja, Jastrebarsko: Naklada Slap.		
- Vulfolk, A., Hjuz, M., Volkap, V. (2014). Psihologija u obrazovanju I. Beograd, Clio.		
- Vulfolk, A., Hjuz, M., Volkap, V. (2014). Psihologija u obrazovanju II. Beograd, Clio.		
- Vizek-Vidović, V., Vlahović-Štetić, V., Rijavec, M., Miljković, D., (2003), Psihologija obrazovanja. Zagreb, IEP-VERN		
- Woolfolk, A. (2012.) Educational psychology, (12th.ed.), New York, Allyn and Bacon		
- Slavin, R. (2008). Educational psychology: Theory into practice, (9th ed.). Boston: Allyn and Bacon.		
- Stojaković, P. (2011). Pedagoška psihologija I, Filozofski fakultet, Univerzitet u Banja Luci.		
- Stojaković, P. (2011). Pedagoška psihologija II, Filozofski fakultet, Univerzitet u Banja Luci.		
- Stojaković, P. (2000). Kognitivni stilovi i stilovi učenja. Filozofski fakultet, Banja Luka;		
- Radonjić, S. (2004). Psihologija učenja I. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.		

Pedagoška praksa II		ECTS
5		
Ukupan broj sati u semestru: 60		
Semestar: V	Predavanja: 1	Vježbe (A+L) : 0+3
<p>Cilj kolegija: Upoznavanje studenata sa specifičnostima organizacije pedagoškog rada u predškolskim ustanovama, specijalnim osnovnim školama, ustanovama za zaštitu djece bez roditeljskog staranja, centrima za socijalni rad, disciplinsko-odgojnim centrima, centrima za brigu o starima, savjetovalištima za roditelje, organizacijama civilnog i demokratskog društva. Cilj je i osposobljavanje studenata u segmentu istraživanja i inoviranja pedagoškog rada u navedenim ustanovama.</p>		
<p>Sadržaj / struktura predmeta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izučavanje zakona, standarda i pravilnika koji reguliraju rad: predškolskih ustanova, specijalnih osnovnih škola, ustanova za zaštitu djece bez roditeljskog staranja, centara za socijalni rad, disciplinsko-odgojnih centara, centra za brigu o starima, organizacija civilnog i demokratskog društva i sličnih ustanova; - Upoznavanje sa aktivnostima na polju planiranja, programiranja, realizacije, praćenja i evaluacije pedagoške dimenzije rada u gore navedenim ustanovama; - Upoznavanje sa ulogom i obimom poslova pedagoga u gore navedenim ustanovama; - Pedagog kao akcijski istraživač; - Profesionalno usavršavanje pedagoga. 		
<p>Literatura: Zakoni i podzakonski akti koji reguliraju rad predškolskih ustanova, specijalnih osnovnih škola, ustanova za zaštitu djece bez roditeljskog staranja, centara za socijalni rad, disciplinsko-odgojnih centara, centra za brigu o starima, organizacija civilnog i demokratskog društva;</p>		

Školska pedagogija		ECTS
5		
Ukupan broj sati u semestru: 75		
Semestar: VI	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 2+0
<p>Cilj kolegija: Upoznati studente sa osnovnim determinantama školske pedagogije i problemima škole kao odgojno-obrazovnog konteksta, te ih osposobiti za uspješno rješavanje problema u školi i za unapređivanje saradnje škole i drugih faktora odgojno-obrazovnog rada.</p>		
<p>Sadržaj / struktura predmeta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Školska pedagogija kao znanstvena disciplina - Škola kao socijalno-povijesna tvorevina - Kriza škole - Dominantne teorije škole - Školski sistemi - Alternativne škole - Škola i društveno okruženje - Odgojno-obrazovni potencijal savremene škole - Faktori škole - Interakcijsko-komunikacijski aspekt škole - Organizacija života i rada škole - Upravljanje školom - Selekcija u obrazovanju 		
<p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stevanović, M., Ajanović, Dž. (1997). Školska pedagogija. Varaždinske Toplice: Tonimir - Vrcelj, S. (2006). Školska pedagogija. Rijeka: Filozofski fakultet - Jurčić, M. (2012). Pedagoške kompetencije savremenog učitelja. Zagreb: Recedo. - Matijević, M. (2001). Alternativne škole. Zagreb: Tipex - Slatina, M. (2005). Od individue do ličnosti: uvođenje u teoriju konfluentnog obrazovanja. Zenica: 		

Dom štampe.
- Tillman, J.K. (1994). Teorije škole. Zagreb: Educa.

Andragogija		ECTS
		6
Ukupan broj sati u semestru: 60		
Semestar: VI	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija:		
Upoznavanje studenata sa andragogijom kao pedagoškom disciplinom i temeljnim andragoškim kategorijama. Ospoznavanje studenata za razumijevanje temeljnih društvenih koncepata obrazovanja odraslih i praktični odgojno-obrazovni rad s odraslim ljudima.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Andragogija kao naučna disciplina Metodologija andragoških istraživanja Faktori i funkcije obrazovanja odraslih Ciljevi obrazovanja odraslih Obrazovne potrebe i obrazovanje odraslih Osnovne determinante učešća odraslih u obrazovanju Temeljna područja obrazovanja odraslih i sistem obrazovanja odraslih Osnovne odrednice obrazovanja u odrasloj dobi Učenje u odrasloj dobi Andragoški ciklus Sistem obrazovanja odraslih		
Literatura:		
Kulić, R., Despotović, M. (2005) Uvod u andragogiju, Zenica: Dom štampe Jarvis, P. (2010) Adult Education and Lifelong Learning: Theory and Practice, London, New York: Routledge		

Pedagoška komunikologija		ECTS
		5
Ukupan broj sati u semestru: 60		
Semestar: VI	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija:		
Upoznavanje sa interakcijsko-komunikacijskim aspektima odgoja te pojmovima interakcije i komunikacije u odgoju. Usvajanje modela uspješnih odnosa u odgoju, spoznavanje konstruktivnog načina rješavanja konflikata, te usklađivanje stilova rješavanja konflikata sa okolnostima konfliktne situacije. Značaj i uloga verbalne i neverbalne komunikacije u odgojnном procesu.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Aspekti odgoja (interakcijsko-komunikacijsko aspekt) Međuljudski odnos i odgojni proces Faktori uspjeha u međuljudskom odnosu Interakcija i komunikacija u odgoju Interakcija i komunikacija u razredu Oblici razgovora (verbalni i neverbalni razgovor) Lični i psihodinamski aspekti razgovora Povratna informacija i slušanje Konflikti i svađe u školi Konflikti u porodici Stilovi rješavanja konflikata (različite tipologije) Model uspješnih odnosa (aktivno slušanje i „Ja“ poruke) Rješavanja konflikata i specifičnost konfliktne situacije		
Literatura:		
Bratanić, M. (1990). Mikro-pedagogija. Zagreb. Školska knjiga.		

Brajša, P. (1994). Pedagoška komunikologija. Zagreb: Školske novine.
 Gordon, T. (2001). Kako biti uspješan nastavnik. Beograd: Kreativni centar.

Specijalna pedagogija		ECTS
		6
Ukupan broj sati u semestru: 75		
Semestar: VI	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija:		
Ovladati temeljnim spoznajama u području Specijalne pedagogije, kao i cijelovit uvid u pedagoške i metodske postupke u radu sa djecom s posebnim potrebama, kao i njihovoj integraciji/inkluziji.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Uvod, predmet, zadaci, područje djelovanja i razvoj Specijalne pedagogije, Specijalna pedagogija u sistemu znanosti, Temeljni pojmovi specijalne pedagogije, Teškoće u razvoju, (pojam teškoća u razvoju, etiologija, vidovi teškoća u razvoju, osnovne osobine djece sa teškoćama u razvoju), Nove smjernice u odgoju i obrazovanju djece s teškoćama u razvoju, Uloga roditelja i nastavnika u odgoju djece i omladine sa teškoćama u razvoju, Struktura integrirajuće škole, Karakteristike djece s teškoćama u razvoju (oštećenje vida, sluha, motorike, govora, mentalnih funkcija, socioemocionalnih funkcija i višestruke smetnje), Osnovne karakteristike darovite djece, Prevencijski modeli i programi.		
Literatura:		
<ul style="list-style-type: none"> - Tomić, R. (2007). Integrativna pedagogija. Tuzla: Off-set - Biondić, I. (1993). Integrativna pedagogija. Zagreb - Bach, H. (2005). Osnove posebne pedagogije. Educa, Zagreb. - Zovko, G. (1993). Odgoj izuzetne djece. Zagreb - Sekulić-Majurec, A. (1988). Djeca s teškoćama u razvoju u vrtiću i školi. Školska knjiga, Zagreb. 		

Interkulturnalna pedagogija		ECTS
		5
Ukupan broj sati u semestru: 60		
Semestar: VI	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija:		
Upoznati temeljne pojmove i načela interkulturnizma i njihove primjene u analizi društvenog života. Upoznati multi-i inter-kulturalizam kao društvene pojave: njihovu genealogiju, postmoderne poticaje, globalizacijske utjecaje, širenja, kontraverze, otpore i perspektive multikulturalne demokracije. Kritičko propitivanje društvenih implikacija interkulturnizma u odgoju i obrazovanju.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Temeljni pojmovi: enkulturacija, akulturacija, antagonistička akulturacija, etnocentrizam Teorijska polazišta antropoloških, socioloških, demografskih, kulturoloških i politoloških pristupa multikulturalnim pojavama. Upravljanje kulturno pluralnim društvima: međunarodni, evropski i nacionalni standardi Interkulturnizam/ multikulturalizam kao strategija prilagodbe Interkulturni diskursi i proces obrazovanja: interkulturna pismenost, interkulturna osjetljivost i interkulturna komunikacija Kritika modela interkulturnog obrazovanja Novi profil učitelja: interkulturni medijator i socijalni integrator Interkulturno modeliranje nastave i obrazovnih sistema Odgoj i obrazovanje u multikulturalnim društvima: formalne institucije, mediji, slobodno vrijeme, turizam, poslovne komunikacije i dr. Interkulturno obrazovanje i komunikacija u konfliktnim i asimetričnim odnosima.		

Interkulturnalna harmonizacija europskog obrazovanja.
Interkulturnalna stanja i perspektive školstva u BiH.

Literatura:

1. Kalanj, R. (2004.), Globalizacija i postmodernost. Zagreb: Politička kultura.
2. Perotti, A. (1995.), Pledoaje za interkulturni odgoj. Zagreb: Educa.
3. Previšić, V. (1994.), Multi- i interkulturnizam kao odgojni pluralizam. U: Pluralizam u odgoju i školstvu. Zagreb: Katehetski salezijanski centar.

Temeljna nastavna umijeća		ECTS
		3
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar: V	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0
Cilj kolegija:		
Usvajanje nove slike nastavnih vještina te upoznavanje sa umijećima planiranja i pripremanja, izvođenja i vođenja nastavnog sata. Razumijevanje važnosti uspostavljanja ugodnog razrednog ugodjaja i discipline učenika kao i ocjenjivanja učenikovog i vlastitog rada.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Nastavna umijeća (priroda, razvoj i određenje) Odnos nastavnik učenik i model efikasnog odnosa između nastavnika i učenika Planiranje i pripremanje nastavnog sata Izvođenje nastavnog sata Vođenje i tok nastavnog sata Kreiranje pozitivnog razrednog ugodjaja Disciplina u razredu, neposluh učenika i nastavnikov autoritet Ocenjivanje rada učenika Samoocenjivanje rada nastavnika Poučavanje redu i kontroli učenika Poučavanje samostalnosti u učenju Poučavanje uvažavajući razlike među učenicima (posebne potrebe, spol, etnička pripadnost)		
Literatura:		
Kyriacou, C. (2001). Temeljna nastavna umijeća. Zagreb: Educa. Desforges, C. (2001). Uspješno učenje i poučavanje. Zagreb: Educa. Gordon, T. (2001). Kako biti uspješan nastavnik. Beograd: Kreativni centar.		

Teorije škole		ECTS
		3
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar: V	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0
Cilj kolegija:		
Osposobljavanje studenata za razumijevanje i analiziranje škole kao formalne organizacije odgoja i obrazovanja iz ugla različitih teorijskih diskursa.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Škola kao organizacija formalnog obrazovanja Razvoj teorija škole Makroperspektivističke teorije škole: Organizacijskosociologiska teorija škole Strukturalnofunkcionalna teorija škole Historijskomaterijalistička teorija škole Mikroperspektivistički pristup školi: Duhovnoznanstvena teorija škole Psihoanalitička teorija škole Interakcionistička teorija škole		

Radikalna kritika škole
Alternativni modeli škole

Literatura:

- Tilliman, K.-J. (1994) Teorije škole, Zagreb: Educa
Gudjons, H. (1995) Pedagogija-temeljna znanja, Zagreb: Educa
Glasser, W. (1994) Kvalitetna škola, Zagreb: Educa
Seitz, M. (1997) Montessori ili Waldorf, Zagreb: Educa

Socijalni rad i maloljetnička delinkvencija		ECTS
		3
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar: V	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0

Cilj kolegija:

- da se studenti upoznaju sa naučnim osnovama socijalnog rada i steknu osnovna znanja o predmetu, metodama, funkcijama, kategorijalno-pojmovnim sistemom, zakonitostima i socijalno-etičkim vrijednostima socijalnog rada,
- da studenti razumiju odnos i potrebu saradnje socijalnog rada sa pedagogijom, psihologijom i drugim društvenim i humanističkim naukama,
- da studenti steknu znanja o pojmu, fenomenološkim karakteristikama i etiologiji pojave delinkvencije,
- da upoznaju metodske postupke prikupljanja podataka i socijalnog dijagnosticiranja ponašanja, ličnosti i porodice i postupak izrade socijalne anamneze maloljetnika,
- da usvoje znanja o zadacima socijalnog rada i multidisciplinarnog tima stručnjaka u različitim područjima socijalne reakcije na pojavu maloljetničke delinkvencije (prevencija, resocijalizacija, socijalna reintegracija maloljetnika),
- da studenti steknu znanja o maloljetničkom pravosuđu i upoznaju postupak izricanja i primjene odgojnih mjera i različitih modela sankcionisanja delinkventnog

Sadržaj / struktura predmeta:

- Naučne osnove socijalnog rada (zasnivanje i definisanje predmeta, metoda, principa, zakonitosti, zadataka, funkcija i kategorijalnog sistema pojmoveva socijalnog rada),
- Osnovne i pomoćne metode socijalnog rada, socijalni rad kao dobrovoljna i profesionalna djelatnost,
- Odnos socijalnog rada sa pedagogijom, psihologijom i drugim društvenim i humanističkim naukama,
- Pojam i definisanje pojave maloljetničke delinkvencije,
- Dijagnosticiranje socijalnog ponašanja i otkrivanje i dijagnosticiranje delinkventnog ponašanja maloljetnika,
- Etiologija i prevencija pojave maloljetničke delinkvencije ,
- Maloljetnička delinkvencija kao individualna pojava, društvena pojava, vaspitni i socijalni problem,
- Organizacija i zadaci timskog rada stručnjaka u oblasti socijalnog rada u područjima reakcije zajednice na pojavu maloljetničke delinkvencije (prevencija, resocijalizacija, sociodijagnostika, socijalna reintegracija),
- Metodski postupi socijalnog rada u prikupljanju podataka i izrada socijalne anamneze maloljetnog prestupnika
- Sankcionisanje maloljetničke delinkvencije i pravosuđe za maloljetnike,
- Odgojne mjere, odgojne preporuke, pravosudni model, socijalno-zaštitni model i model restorativne pravde,
- Resocijalizacija i socijalna reintegracija maloljetnika u porodicu i lokalnu zajednicu.

Literatura:

1. N. Karić, Socijalni rad i maloljetnička delinkvencija u zajednici, Off-set, Tuzla, 2008.
2. Dž. Termiz, Teorija socijalnog rada, Grafit, Lukavac, 2001.

DOPUNSKA LITERATURA:

1. M. Dervišbegović, Socijalni rad, Teorija i praksa, Zonex, Sarajevo, 2005.
2. Grupa autora: Utjecaj različitih konteksta socijalizacije na razvoj maloljetničke delinkvencije u poslijeratnoj Bosni i Hercegovini-preporuke za mjere prevencije i intervencija, OFF-SET, Tuzla, 2014.
3. David Howe, Uvod u teoriju socijalnog rada, Nučno-istraživački centar za socijalni rad i socijalnu politiku Fakulteta političkih nauka, Beograd, 1997.

Školska dokimologija	ECTS 3
Ukupan broj sati u semestru: 45	
Semestar: VI	Predavanja: 2
Vježbe (A+L) : 1+0	
Cilj kolegija: Ospozljavanje studenata za razumijevanje i praćenje dokimoloških problema u nastavi i učenju i izradu različitih objektivnih instrumenata za praćenje i ocjenjivanje napretka učenika.	
Sadržaj / struktura predmeta: Osnovna terminologija u području dokimologije (evaluacija, vrednovanje, provjeravanje, ocjenjivanje i ispitivanje) Evaluacijski procesi u odgoju i obrazovanju u nastavi i učenju Pojam, cilj i svrha evaluacijskih procesa u nastavi i učenju Temeljne komponente evaluacijskih procesa Specifičnosti odgojno-obrazovnih fenomena i prirode mjerena u odgoju i obrazovanju Subjektivni pristupi evaluaciji u nastavi i učenju i teškoće što proizlaze iz tih pristupa Objektivizacija evaluacijskih procesa u nastavi i učenju (testovi, zadaci objektivnog tipa, skale procje ne, skale sudova...) Dokimološki pristupi u proučavanju problematike školskog ocjenjivanja Slabosti ocjenjivanja i prijedlozi za unapređenje prakse ocjenjivanja Vrednovanje nastavnog rada Samovrednovanje učenika Dokimološke posebnosti u nekim nastavnim predmetima Dokimološka iskustva iz svijeta i Europe	
Literatura: Grgin, T. (1989). Školska dokimologija. Zagreb: Školska knjiga. Grgin, T. (2001), Školsko ocjenjivanje znanja. Jastrebarsko: Naklada Slap. Matijević, M. (2004). Ocjenjivanje u osnovnoj školi. Zagreb: Tipex. Vrcelj, S. (1996). Kontinuitet u vrednovanju učenikova uspjeha. Rijeka: Pedagoški fakultet u Rijeci. Vrgoč, H. (ur.) (2002). Praćenje i ocjenjivanje školskog uspjeha. Zagreb: HPKZ	

Medijska kultura	ECTS 3
Ukupan broj sati u semestru: 45	
Semestar: VI	Predavanja: 2
Vježbe (A+L) : 1+0	
Cilj kolegija: Ciljevi kursa Medijska kultura usmjereni su ka stjecanju teorijskih i praktičnih znanja iz oblasti masovnih medija i komunikacije. Studenti će biti upoznati sa važnošću masovnih medija u savremenom društvu kao i sa važnošću educiranja svih učesnika u obrazovnom procesu za kritičko razumijevanje medijskih sadržaja. U okviru kursa studenti će biti upoznati sa ključnim pojmovima iz oblasti medija, medijske industrije i produkcije, medijske kulture te ključnim konceptima u razumijevanju poruka masovnih medija. Posebna će pažnja biti posvećena komunikacijskim sadržajima posvećenim djeci te korištenju medija u obrazovne svrhe. U okviru kursa također će se kritički analizirati medijska realnost kao konstrukt te će se razvijati tehničke i kritičke kompetencije za razumijevanje poruka masovnih medija.	
Sadržaj / struktura predmeta: Medijska kultura : pojam i definiranje • Masovni medij: razvoj, vrste i značaj • Obrazovanje za medije • Medijski konstrukt realnosti • Publika masovnih medija • Djeca kao posebna medijska publika • Konstrukcija i dekonstrukcija poruka masovnih medija • Teorije o medijskim utjecajima • Nasilje i masovni mediji • Zabavni sadržaji masovnih medija • Umreženo društvo • Digitalne tehnologije i djeca	

<ul style="list-style-type: none"> • Mediji u obrazovnom procesu • Gone, Ž.(1997) Obrazovanje i mediji, Multimedija, Beograd. • Kellner,D. (2004) Medijska kultura, Clio, Beograd. • Košir, M., Zgrabljić, N. i Ranfl, R. (1999) Život s medijima. Priručnik o odgoju za medije, Doron, Zagreb. • Potter, J. (2011) Medijska pismenost, Clio, Beograd.

Savjetodavni rad sa porodicom		ECTS
		3
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar: VI	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0
Cilj kolegija:		
Upoznati studente sa temeljnim naučnim saznanjima iz oblasti pedagoškog i savjetodavnog rada sa porodicom. Osporobiti studente da kroz primjenu savjetodanog rada sa roditeljima, djecom, te porodicom u cjelini, jačaju pedagošku kulturu porodice.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
<ul style="list-style-type: none"> - Osnovne odrednice pedagoškog savjetodavnog rada sa porodicom - Specifičnosti savjetodavnog rada sa porodicom - Oblici pedagoškog savjetodavnog rada sa porodicom - Mogućnosti i ograničenja savjetodavnog rada sa porodicom - Specifičnosti savjetodavnog rada sa porodicama različitih struktura - Savjetodavni rada sa odgojno disfunkcionalnim porodicama - Pedagoški savjetodavni rad sa roditeljima i drugim odraslim srodnicima u porodici - Pedagoški savjetodavni rad sa roditeljima djece sa posebnim potrebama - Savjetodavni rad sa djecom - Savjetodavni razgovor sa porodicom - Strukturne prepostavke procesa savjetovanja 		
Literatura:		
Janković, J. (1997). Savjetovanje - nedirektivni pristup. Zagreb: Alinea. Juul, J. (2002). Razgovori s obiteljima: perspektive i procesi. Zagreb: Alinea. Bergman, W. (2007). Umijeće roditeljske ljubavi. Jastrebarsko: Naklada Slap. Longo, I. (2016). Roditelj-graditelj odnosa. Zagreb: Alinea. Mandić, P. (1976). Savjetodavni vaspitni rad. Sarajevo: Svjetlost.		

Uvodenje u metodiku rada pedagoga		ECTS
		6
Ukupan broj sati u semestru: 75		
Semestar: VII	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija:		
Upoznavanje studenata sa teorijskim osnovama metodike rada pedagoga, obavezama pedagoga na radnom mjestu, njegovim funkcijama i područjima rada. Upoznavanje studenata sa kompetencijama pedagoga. Osporobljavanje studenata za programiranje rada pedagoga.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
<ul style="list-style-type: none"> - Predmet, cilj i zadaci metodike rada pedagoga - Načela rada školskog pedagoga - Područja rada pedagoga - poslovi i zadaci - Odrednice za definiranje područja rada pedagoga - Funkcije rada pedagoga - Profesionalne kompetencije pedagoga - Planiranje i programiranje rada škole i vlastitog rada pedagoga u školi - Praćenje i analiziranje toka i rezultata odgojnog-obrazovnog rada i predlaganje mera za njegovo unapređivanje - Rješavanje posebnih odgojno-obrazovnih zadataka 		

- Organizacijsko-pedagoški zadaci
- Pedagoško-didaktički zadaci
- Pedagog i odgojno djelovanje.

Literatura:

1. Hadžić-Suljkić, M. (2015). Metodika rada školskog pedagog-psihologa. Tuzla: Ofset.
2. Jurić, V. (2004). Metodika rada školskog pedagoga. Zagreb: Školska knjiga.
3. Mandić, P. i Vilotijević, M. (1978). Programiranje rada škole. Sarajevo: Svjetlost.

Pedagoška antropologija		ECTS
		5
Ukupan broj sati u semestru: 60		
Semestar: VII	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 2+0

Cilj kolegija:

Upoznavanje studenata s temeljnim postavkama pedagoške antropologije kao discipline. Razumijevanje odgoja i obrazovanja u antropološkom kontekstu. Osposobljavanje studenata za analizu kulturnog konteksta kao autentičnog prostora odgajanja. Priprema studenata za kolegij Etnopedagogija.

Sadržaj / struktura predmeta:

Pedagoška antropologija kao naučna disciplina

Temeljni teorijsko - metodološki koncepti pedagoške antropologije.

Pedagoško-antropološko razumijevanje ljudska prirode i odgoja - antropološki aspekti odgoja

Kultura i odgoj: Ciklus kultura - odgoj - ličnost, modeli učenja kulture

Implicitna i eksplisitna kultura i obrasci odgajanja

Enkulturacija, akulturacija, antagonistička akulturacija

Odgojno - obrazovna integracija i/ili asimilacija u kulturnom području

Pitanje kulturnog kontinuiteta i diskontinuiteta u odgoju

Kulturni identitet i njegove odgojno-obrazovne implikacije u globaliziranom svijetu

Pedagoško - antropološko razlikovanje odgoja i indoktrinacije

Autentični odgoj kao historijska paralela kulturi

Temeljni pedagoško - antropološki pristupi institucionaliziranom odgoju

Literatura:

Ogbu, J. G. (1989) Pedagoška antropologija, Zagreb: Školske novine

Slatina, M. (2006) Od individue do ličnosti, Zenica: Dom štampe

Wulf, C. (2015) Anthropologie in der globalisierten Welt. Auf dem Weg zu neiner neuen Anthropologie, Moskva: Ideja

Upravljanje i rukovodenje u obrazovanju		ECTS
		5
Ukupan broj sati u semestru: 60		
Semestar: VII	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 2+0

Cilj kolegija:

Studenti će se upoznati sa pojmovima menadžment, upravljanje, rukovođenje i vođenje, uz naglasak na specifičnosti ovih procesa u odgojno-obrazovnom sistemu. Također, upoznat će se sa strukturom školskog i razrednog rukovođenja i vođenja, te funkcijama planiranja, organizacije, kontrole i evaluacije u odgojno-obrazovnoj ustanovi.

Sadržaj / struktura predmeta:

- Pojam upravljanja, rukovođenja i vođenja u obrazovanju

- Organi upravljanja i rukovođenja školom

- Upravljanje temeljeno na školi

- Direktor kao rukovoditelj odgojno-obrazovne ustanove

- Stilovi rukovođenja odgojno-obrazovnom ustanovom

- Transformacijsko, transakcijsko, laissez faire rukovođenje

- Instruktivno rukovođenje

- Model uspješnog direktora škole

- Planiranje i programiranje; Organiziranje; Briga za ljude; Vođenje; Vrednovanje

- Koncepcijsko-programska aktivnost direktora škole
- Organizaciono-materijalna problematika rada
- Analitičko-studijski rad direktora
- Pedagoško-instruktivni i savjetodavni rad direktora
- Usmjeravanje međuljudskih odnosa
- Školska, razredna i nastavna klima u kontekstu rokovođenja školom
- Školska kultura u kontekstu rokovođenja odgojno-obrazovnom ustanovom

Literatura:

1. Staničić, S. (2011). Menadžment u obrazovanju. Gornji Milanovac: Centar za marketing u obrazovanju.
2. Schulz von Thun, F., Ruppel, J. i Stratmann, R. (2001). Psihologija komunikacije za rukovoditelje. Zagreb: Erudita.
3. Bush, T. (2008). Leadership and management in education. Los Angeles: Sage.

METODIKA NASTAVNOG RADA I		ECTS
		6
Ukupan broj sati u semestru: 75		
Semestar: VII	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija: Upoznavanje sa metodikom kao pedagoškom disciplinom, mjestom i ulogom metodičke u sistemu pedagoških disciplina, ospozobljavanje studenata za razumijevanje metodičkih problema u nastavnoj praksi, razvoj kompetencija za izvođenje, praćenje i evaluaciju nastavnog procesa, uvođenje inovacija u nastavni proces. Studenti će sagledati specifičnost procesa učenja i poučavanja unutar različitih predmeta, specifičnost metoda i tehnika nastavnog rada, različite pristupe u organizaciji sadržaja i učenika, te različite postupke i tehnike praćenja i valorizacije.		
Sadržaj / struktura predmeta: Predmet i zadatak metodičke nastavnog rada, savremeni pristupi u shvataju i određenju metodičke nastavnog rada, veza metodičke nastavnog rada sa didaktikom i drugim disciplinama, determinisanost metodičke nastavnog rada, upoznavanje metodička nastavnog rada osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta, metodologija istraživanja u metodičci nastavnog rada, metodička maternjeg jezika i književnosti, uloga ciljevi i zadaci nastave maternjeg jezika u osnovnoj i srednjoj školi, planiranje, programiranje i pripremanje nastave maternjeg jezika i književnosti, metodička nastave biologije, ciljevi zadaci i sadržaji nastave biologije, specifičnosti u planiranju, programiranju, realizaciji i verifikaciji nastave biologije, interaktivno učenje i razvoj učeničkih kompetencija, shvatanje sadržaj i značaj interakcije, interaktivno učenje i komunikacija, pedagoške radionice.		
Literatura: Ciryacou, Ch. (1994). Temeljna nastavna umijeća. Zagreb: Eduka. Omerović M.(2016). Metodička nastavnog rada, Tuzla Omerović M. (2014). Vrednovanje pedagoškog rada u školi-susret sa metodičkom praksom, Tuzla Slatina, M. (1999). Nastavni metod, Sarajevo		

Pedagoški rad sa darovitim		ECTS
		5
Ukupan broj sati u semestru: 60		
Semestar: VII	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija: Cilj nastavnog predmeta jest upoznati studente sa specifičnostima pedagoškog rada sa darovitim učenicima, kao i ukazati na posebnost odgojno-obrazovnih potreba darovitih učenika i važnost adekvatne pedagoške podrške podsticanju i razvoju potencijala darovitosti. Također, cilj kolegija je i ospozobiti studente za planiranje i provođenje uspješnog odgojno-obrazovnog rada s darovitim učenicima i kritičko praćenje naučne i stručne literature iz područja odgoja i obrazovanja darovite djece.		
Sadržaj / struktura predmeta: Osnovna terminologija u području odgojno-obrazovnog rada sa darovitim učenicima Potencijalna darovitost - produktivna darovitost Metodički pristup otkrivanju i identifikaciji darovitih učenika Daroviti učenici - učenici sa posebnim odgojno-obrazovnim potrebama		

Primjena nastavnih metoda i oblika rada u nastavi i daroviti učenici – didaktička efikasnost u radu sa darovitim učenicima
Diferencijacija i individualizacija - temeljni didaktički principi u radu sa darovitim učenicima
Uloga pedagoga u razvijanju potencijala darovitosti kod učenika
Oblici odgojno-obrazovne podrške potencijalima darovitih učenika
Obrazovanje darovite djece (akceleracija – raniji polazak u školu i/ili preskakanje razreda i obogaćeni programi za rad sa darovitim učenicima)
Načela za izradu obogaćenog programa za darovite učenike

Literatura:

- Cvetković Lay, J. i Sekulić Majurec, A. (2008). Darovito je, što će s njim? Zagreb: Alinea
Gojkov, G. (2008). Didaktika darovitih. Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača "Mihailo Palov".
Jensen, E. (2003). Super-nastava. Zagreb: Educa.
Koren, I. (1989). Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika. Zagreb: Školske novine.
Maksić, S. (2007). Darovito dete u školi. Beograd: Zavod za udžbenike.
Malušić, S., (2000). Daroviti učenici i rad sa njima. Beograd: EMKA.

Metodika rada pedagoga sa praksom		ECTS
		6
Ukupan broj sati u semestru: 75		
Semestar: VIII	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 0+2
Cilj kolegija:		

Sadržaj / struktura predmeta:

- Međuzavisnost nastavnika/edukatora i pedagoga
- Rad pedagoga sa učenicima/odgajanicima/šticenicima
- Upis djece u prvi razred i formiranje odjeljenja
- Obrazovna integracija i rad sa djecom s posebnim potrebama
- Rad na profesionalnoj orientaciji
- Rad sa učeničkim organizacijama
- Rad sa roditeljima/starateljima
- Primjena sociometrije u proučavanju pojedinca i grupe
- Istraživačko-inovativni rad
- Stručno usavršavanje
- Uloga pedagoga u programiranju kulturne i javne djelatnost odgojne ustanove
- Pedagoška dokumentacija
- Samostalna metodička praksa (priprema)

Literatura:

1. Hadžić-Suljkić, M. (2015). Metodika rada školskog pedagog-psihihologa. Tuzla: Ofset.
2. Jurić, V. (2004). Metodika rada školskog pedagoga. Zagreb: Školska knjiga.
3. Mandić, P. i Vilotijević, M. (1978). Programiranje rada škole. Sarajevo: Svjetlost.

METODIKA NASTAVNOG RADA II		ECTS
		6
Ukupan broj sati u semestru: 75		
Semestar: VIII	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija:		

- upoznavanje sa vrstama planiranja, programiranja i valorizacijom metodičke organizacije nastavnog časa,
- osposobljavanje studenata za samostalno izvođenje i praktično ovladavanje artikulacijom nastavnog sata,
- razvoj profesionalnih kompetencija nastavnika za izvođenje, praćenje i evaluaciju nastavnog procesa,

- primjena multimedijalnih i digitalnih sredstava i pomagala kroz uvođenje inovacija u nastavni proces,
- osposobljavanje za samoevaluaciju i procjenu kvalitete nastavnog časa,
- razviti osjećaj profesionalnosti i profesionalne odgovornosti kroz neposredno iskustvo u nastavi.

Sadržaj / struktura predmeta:

Vanjska i unutrašnja organizacija nastave, pripremanje i vrste planiranje nastave, Bloomova taksonomija kao koncept planiranja nastave, organizacija i struktura časa, koncept pismene pripreme za čas, opservacija časa, nastavna umijeća, predmet, cilj i zadaci metodike nastave hemije, specifičnost planiranja, programiranja, organizacije, realizacije, verifikacije nastave hemije, eksperiment u nastavi, vrednovanje i ocjenjivanja postignuća učenika, rad sa nadarenim i učenicima sa teškoćama u razvoju, interaktivna stvaralačka nastava, responsibilna nastava, predmet cilj i metodike nastave Moje okoline, nastavne metode, oblici i nastavna sredstva u nastavi moje okoline, metode ekološkog odgoja i obrazovanja, terenska nastava, ekološke ekskurzije i metodička koncepcija organizacije škole u prirodi-NPP, skaleri, metodika visokoškoloske nastave, pedagoški rad u školi, pedagoška komunikacija - interakcijski aspekt nastave, inventari i instrumenti za metodičku praksu, dnevnik metodičke prakse.

Napomena:

student je obavezan obaviti metodičku praksu u trajanju dvije (2) sedmice u predškolskoj ustanovi ili osnovnoj ili srednjoj školi prema uputstvu iz dnevnika metodičke prakse. Student treba da pripremi i održi dva (2) časa iz svoje struke ili druga dva(2) časa/sata prema afinitetu prema NPP u školi uz pomoć predmetnog nastavnika-mentora u školi. Studenti u okviru metodičke prakse su obavezni hositovati (opservacija) na dva (2) nastavna časa različitih nastavnih predmeta uz nadzor nastavnika i pedagoga škole. U Dnevniku metodičke prakse studenti će povezivati i uspoređivati znanja o primjeni metodičkih zakonitosti i spoznaja koje su stekli. Izvještaj o hositaciji i realizaciji nastavnih časova uz priložene pismene pripreme koje verificira i ovjerava škola u kojoj se obavlja metodička praksa, te uvjerenje od škole u kojoj je student realizirao metodičku praksu, studenti su obavezni dostaviti prije održavanja završnog ispita predmetnom nastavniku na Metodici nastavnog rada II. Predmetni nastavnik upisuje studentu u indeksu obavljenu metodičku praksu iz metodičke nastavnog rada.

Literatura:

- Bratanić, M. (1993.), Mikropedagogija, Zagreb, Školska knjiga
 Glasser, W. (1994), Kvalitetna škola. Zagreb: Educa.
 Muminović, H. (1998.), Mogućnosti efikasnije učenja u nastavi, Sarajevo
 Omerović M.(2016). Metodika nastavnog rada, Tuzla

KOMPARATIVNA PEDAGOGIJA		ECTS
		5
Ukupan broj sati u semestru: 75		
Semestar: VIII	Predavanja: 3	Vježbe (A+L) : 2+0
Cilj kolegija:		
Upoznati studente sa savremenim kretanjima, problemima u oblasti odgoja i obrazovanja i sistemima obrazovanja u svijetu i kod nas. Osnosobljavanje studenata za komparativno proučavanje i analizu pedagoških činjenica, razvoj kritičkog i stvaralačkog odnosa prema specifičnim problemima odgojno – obrazovne prakse u različitim okruženjima.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Nastanak komparativne pedagogije, predstavnici komparativizma, historijski pregled nastanka komparativne pedagogije kao nauke, europske razvojne perspektive i školstvo (europske razvojne perspektive, europski školski sistem- presjek glavnih obilježja europskih školskih sistema, univerzalni procesi u svjetskim obrazovnim i školskim sistemima, razvoj predškolskog odgoja u Evropi i kod nas), Osnovno i obavezno obrazovanje u svijetu, Karakteristike savremenog obrazovanja srednjeg stupnja i trend daljeg obrazovanja, Osnovni pravci reformisanja visokog obrazovanja u svijetu i Evropi, Obrazovne politike, Europska iskustva u finansiranju obrazovanja, Školstvo u svijetu (Školstvo u Hrvatskoj, Sloveniji, Austriji, Njemačkoj, Francuskoj, Finskoj, Engleskoj i Velsu, Sjedinjenim Američkim Državama)		
Literatura:		
1. Kulić,R. (2011). Komparativna pedagogija, Svet knjige Beograd, Filozofski fakultet BL 2. Antić, S. (1995). Europska orijentacija hrvatskog školstva. Zagreb: HPKZ 3. Ćatić, R. (2002). Komparativna pedagogija. Zenica		

Domska pedagogija	ECTS 5
Ukupan broj sati u semestru: 60	
Semestar: VIII	Predavanja: 2
Vježbe (A+L) : 2+0	
Cilj kolegija:	
Cilj nastavnog predmeta jeste upoznati studente sa domskom pedagogijom kao pedagoškom disciplinom i specifičnostima odgojnog-obrazovnog rada u domovima.	
Ospoznavanje studenata za praktičan odgojno-obrazovni rad u domovima.	
Sadržaj / struktura predmeta:	
Uvođenje u sadržaj kolegija	
Domska pedagogija kao naučna disciplina	
Temelji domskog odgoja	
Dom kao odgojna institucija	
Vrste domova	
Oblici i sadržaji odgojno-obrazovnog rada u domovima	
Organizacija života i rada u domovima	
Funkcija odgajatelja i metodika odgojnog rada	
Planiranje i izvođenje odgojno-obrazovnog rada u domovima	
Literatura:	
Rosić, V. (2007). Domska pedagogija. Zadar: Naklada.	
Buljubašić, S. (2004). Socijalna integracija djece bez roditeljskog staranja. Sarajevo: DES.	
Dizdarević, I. (1999). Psihosocijalni preduvjeti razvoja djece bez roditeljskog staranja u domu. U zborniku Socijalizacija djece bez roditeljskog staranja (str. 17–23). Sarajevo: Save the Children UK.	

Etnopedagogija	ECTS 5
Ukupan broj sati u semestru: 45	
Semestar: VIII	Predavanja: 2
Vježbe (A+L) : 1+0	
Cilj kolegija:	
Upoznavanje studenata sa etnopedagogijom kao pedagoškom disciplinom, temeljnim etnopedagoškim kategorijama i zakonitostima. Ospoznavanje studenata za etnopedagoška terenska istraživanja.	
Sadržaj / struktura predmeta:	
Temeljni pojmovi: etnopedagogija, etnologija, antropologija	
Etnopedagogija kao znanstvena disciplina	
Tradicionalna kultura odgajanja	
Pedagoška kultura i tradicija	
Narodni odgoj i narodna pedagogija	
Sredstva narodne pedagogije	
Faktori narodnog odgoja	
Etnopedagogizacija savremenog sistema odgoja i obrazovanja	
Osnove metodologije terenskog etnopedagoškog istraživanja	
Etnopedagoški istraživanja različitih perioda unutar životnog ciklusa	
Literatura:	
Tufekčić, A. (2012) Osnove etnopedagogije, Sarajevo: Dobra knjiga i CNS	
Čapo Žmegač, J., Gulin Zrnić, V., Pavel Šantek, G. (2006) Etnologija bliskoga - poetika i politika suvremenih terenskih istraživanja, Zagreb: Jesenski Turk	

Mentalno zdravlje	ECTS 3
Ukupan broj sati u semestru: 45	
Semestar: VII	Predavanja: 2
Vježbe (A+L) : 1+0	
Cilj kolegija:	
Cilj kolegija je upoznati studente sa područjima prevencije i načinima unaprjeđenja mentalnog zdravlja. Studenti će se upoznati s teorijom i praksom mentalnog zdravlja. Studenti će moći definirati mentalno zdravlje te ostale pojmove iz oblasti mentalnog zdravlja. Naučit će osnovne principe prevencije i mјere uspješnosti preventivnih aktivnosti .	
Sadržaj / struktura predmeta:	
<ul style="list-style-type: none"> - Teorijske osnove mentalnog zdravlja. - Mentalno zdravlje i mentalna higijena. - Razvoj koncepta mentalnog zdravlja. - Epidemiološki metod u izučavanju problema mentalnog zdravlja. - Modeli mentalnog zdravlja i bolesti. - Nivo primarne, sekundarne i tercijske prevencije. - Stres i kriza. - Suočavanje sa stresom: strategije i stilovi suočavanja, socijalna podrška. - Borba protiv stresa – prevencija / metode i tehnikе . - Porodica i stres. - Zloupotreba droge i alkohola; Prevencija i liječenje od ovisnosti - Mentalno-zdravstveni aspekti u djetinjstvu i mogućnost preventivnih aktivnosti. - Prevencija konflikta i savladavanje konflikt-a. 	
Literatura:	
Brlas, S., Gulin, M. (ur.). (2010). Psihologija u zaštiti mentalnog zdravlja, ZZJZ "Sveti Rok" Virovitičko-podravske županije, Virovitica, 35-41	
Lazarus, R.S. i Folkman, S. (2004). Stres, procjena i suočavanje, Jastrebarsko, Naklada Slap	
Vlajković, J. (1990.). Teorija i praksa mentalne higijene. Beograd. Savez Društava psihologa Srbije	
Vlajković, J. (1998.). Životne krize i njihovo prevazljeњe. Beograd. Plato	

VANNASTAVNE AKTIVNOSTI	ECTS 3
Ukupan broj sati u semestru: 45	
Semestar VII	Predavanja: 2
Vježbe (A+L) : 1+0	
Cilj kolegija:	
Upoznati studente sa najnovijim informacijama vezanim za kreativne, interaktivne aktivnosti van redovne nastave, vanučioničke nastave. To se prije svega odnosi na humani aspekt vannastavnih aktivnosti (daje mogućnost da se svi uključe i da svi učestvuju u organizaciji i odlučivanju, opredjeljenju i samouzboru). osposobiti studente za samostalno osmišljavanje sekcija i razradu planova i programa po potrebama djeteta	
Sadržaj / struktura predmeta:	
<p>Teorije i geneza vannastavnih aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vannastavni proces i njegove zakonitosti • Sadržaj i program vannastavnih aktivnosti • Organizacija vannastavnih aktivnosti • Tehnologija vođenja vannastavnih aktivnosti • Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje u vannastavnim aktivnostima • Nastavna komunikacija i interakcija u vannastavnim aktivnostima • Savremeni zahtjevi vannastavnih aktivnosti • Značaj kreativnih igara u vannastavnim aktivnostima 	
Literatura:	
Pehar, L. Slobodno vrijeme mladih ili..., Dom štampe 2000.	
Muminović H., Mogućnosti efikasnijeg učenja u nastavi, DES, Sarajevo 2000.	
Vodič kroz vannastavne aktivnosti -nastavnici za nastavnike, Obrazovanje za pravčno društvo, centar za obrazovne inicijative Step by step, Sarajevo 2016	

Moderni plesovi		ECTS
3		
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar: VII	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0
Cilj kolegija: Ciljevi nastavnog predmeta su osposobljavanje studenata osnovnim znanjem i razumijevanjem modernih plesova, plesnim strukturama, kao i primjenom istih na različitim uzrastima (predškolskom/mladim i starijem osnovnoškolskom/srednjoškolskom uzrastu), kao kineziološku aktivnost od značaja u biološkom, socijalnom i emocionalnom životu čovjeka u savremenom društvu; analiziranje, procjena i kreativno rješavanje problema estetskim izrazima originalnosti i inventivnosti; poboljšavanje komunikacijske i vještine vezane za ind. i grupni rad; održavati pažnju studenata tokom cijelog semestra za kontinuirani rad		
Sadržaj / struktura predmeta: <ul style="list-style-type: none"> • Razvoj plesa, njegovi pojavnji oblici i primjena u edukaciji, rekreaciji, kineziterapiji i sportsko- kulturnom stvaralaštvu • Značaj i potreba modernih plesova u životu čovjeka • Sistematisacija plesnih struktura / Vrste plesova • Metodički postupci podučavanja i vježbanja plesnih elemenata, kao i koreografskih cjelina • Metode, sredstva i pomagala, te njihova primjena u nastavnom procesu • Antropološka obilježja čovjeka u procesu obuke i realizacije modernih plesnih struktura • Savremeni pristup istraživanju teorije i prakse plesa 		
Literatura: A. Nožinović, Z. Nožinović, „Plesovi”, HMKS stamparija, Tuzla 2003.g.; R. Kostić, “Ples – teorija i praksa”, Fakultet fizičke kulture, Niš, 2001.g.; D. J. Jocić, “Plesovi”, Fakultet fizičke kulture, Beograd, 1999.g.		

Pedagoško savjetovanje i profesionalna orientacija		ECTS
3		
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar: VIII	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0
Cilj kolegija: Cilj nastavnog predmeta jeste upoznati studente sa temeljnim postavkama pedagoškog savjetovanja i profesionalne orientacije, te ih osposobiti za provođenje individualnog i grupnog savjetodavnog rada u odgojno-obrazovnim ustanovama. Poseban naglasak stavit će se na pedagoško savjetovanje u profesionalnoj orientaciji.		
Sadržaj / struktura predmeta: Savjetovanje i pedagoške dimenzije savjetodavnog rada Suština, specifičnosti i pretpostavke pedagoškog savjetodavnog rada Mogućnosti i ograničenja pedagoškog savjetodavnog rada Znanja i vještine potrebne za pedagoško savjetovanje Aktivnosti i uloge povezane s pedagoškim savjetovanjem Individualni pedagoški savjetodavni rad Grupni pedagoški savjetodavni rad Odnosi u procesu pedagoškog savjetovanja Direktivni i nedirektivni savjetodavni rad Metode i tehnike savjetodavnog rada Specifičnosti pedagoškog savjetovanja s djecom i odraslima Pedagog i pedagoško savjetovanje Profesionalna orientacija – obvezni dio obrazovnog djelovanja škole Profesionalno informiranje, profesionalno savjetovanje Profesionalno praćenje		
Literatura: Juul, J. (1995). Razgovori s obiteljima – perspektive i procesi. Zagreb: Alinea. Resman, M. (2000). Savjetodavni rad u vrtiću i školi. Zagreb: HPKZ. Jelavić, F. (1996). Kako (pravilno) izabrati zanimanje. Đakovo: Temposhop.		

PEDAGOGIJA SLOBODNOG VREMENA		ECTS
		3
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar VIII	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0
<p>Cilj kolegija: Stjecanje znanja studenata o slobodnom vremenu kao polju odgojno-obrazovnog djelovanja, mogućnostima njihovog iskorištavanja, ulozi koju u tome imaju škola i porodica, društvena zajednica, društvo i mediji, te artikulacija nekih od savremenih problema organizacije i provođenja slobodnog vremena.</p>		
<p>Sadržaj / struktura predmeta: Uvod, zadatak, područje djelovanja i razvoj pedagogije slobodnog vremena, slobodnog vremena u sistemu znanosti, temeljni pojmovi pedagogije slobodnog vremena (odgoj, preodgoj, obrazovanje, socijalizacija, resocijalizacija, integracija, reintegracija, inkluzija, habilitacija, rehabilitacija, tretman...), koncepti u pedagogiji slobodnog vremena, strategije učenja i poučavanju pedagoškom pristupu, porodičnom, društvenom i globalnom pristupu pedagogije slobodnog vremena odgajanika svih nivoa životne dobi, etiologija, fenomenologija i tretman slobodnog vremena, rizična ponašanja, porodični programi, pedagoška podrška i savjetovanje, pedagoška viktimalogija uvjetovanost obitelji (kriza obitelji, nepotpune obitelji, djeca razvedenih roditelja...), uloga, moć i granice pedagogije slobodnog vremena i pedagoškoj prevencijskim modelima i programima.</p>		
<p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lidija, P.: Slobodno vrijeme, Sarajevo, 2003. - Predrag, Z.: Pedagogija slobodnog vremena, Zagreb, 1961. - Tomić, R.; Izudin, H.: Mladi i slobodno vrijeme, Tuzla, 2007. - Predrag, Z.: Pedagogija slobodnog vremena, Zagreb, 1961. 		

Kulturna historija BiH		ECTS
		3
Ukupan broj sati u semestru: 45		
Semestar VIII	Predavanja: 2	Vježbe (A+L) : 1+0
<p>Cilj kolegija: Ospozobiti studente da razumiju pojam, predmet, zadatak i podjelu historije; da razumiju pojam kulturna historija Bosne i Hercegovine; da razumiju evolutivni put kroz koji je prošla Bosna i Hercegovina; da usvoje osnovne historijske činjenice o kulturi Bosne i Hercegovine u prethistorijsko i antičko doba; da se upoznaju sa značajem kulturnog stvaralaštva srednjovjekovne bosanske države, vremenom osmanske i austrougarske uprave, periodom između dva svjetska rata, kulturom u Drugom svjetskom ratu, stradanjem stanovništva, uništenjem materijalnih dobara, da steknu osnovna znanja o kulturi u socijalističkom periodu; da se upoznaju i shvate uzroke uništavanja kulturnih dobara u periodu rata protiv Republike Bosne i Hercegovine od 1992. do 1995. godine; da se upoznaju sa osnovnim procesima kulturnog razvoja Bosne i Hercegovine od Dejtonskog mirovnog sporazuma do danas; da spoznajom prošlosti pravilno razumiju sadašnjost. Da shvate važnost pristupanja Bosne i Hercegovine euroatlanskim integracijama.</p>		
<p>Sadržaj / struktura predmeta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Predmet i zadatak kulturne historije Bosne i Hercegovine 2. Kultura Bosne i Hercegovine u prethistoriji i antici 3. Kultura Bosne i Hercegovine u periodu Srednjovjekovne bosanske države 4. Kultura Bosne i Hercegovine u osmanlijsko doba (1463–1878) 5. Kultura Bosne i Hercegovine u vrijeme austrougarske vladavine (1878–1918) 6. Kultura Bosne i Hercegovine između dva svjetska rata (1918–1941) 7. Kultura Bosne i Hercegovine u Drugom svjetskom ratu (1941–1945) 8. Kultura Bosne i Hercegovine u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji (1945–1992) 9. Kultura Bosne i Hercegovine u ratu od 1992. do 1995. godine: Uništavanje pokretnih i nepokretnih kulturnih dobara 10. Kultura Bosne i Hercegovine od 1995. do danas: Osnovni procesi u oblasti kulture 		
<p>Literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hadžić Senaid, Selimović Sead, Kultura i tradicija u Bosni i Hercegovini: višemilenijski kontinuitet, Tuzla 2012. 2. Grupa autora, Istina o Bosni i Hercegovini, Činjenice iz istorije Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1991. 		

3. Grupa autora, Bosna i Hercegovina od najstarijih vremena do kraja Drugog svjetskog rata, Sarajevo 1994 i 1998.
4. Grupa autora, Kulturna historija Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1966.
5. Imamović Mustafa, Historija Bošnjaka, Sarajevo 1997.
5. Kožar Azem, Historija Bosne i Hercegovine, Tuzla 2007.
6. Selimović Sead, Hadžić Senaid, Tuzlanski kraj (1851-1991), Demografske i socijalne promjene, Tuzla 2007.
7. Enciklopedija Jugoslavije. Separat Bosna i Hercegovina, izdanje Leksikografskog zavoda, Zagreb 1983.

3.3. Uslovi i način upisa obaveznih i izbornih predmeta i drugih aktivnosti

Studenti Filozofskog fakulteta studijskog odsjeka **Pedagogija** u drugoj, trećoj i četvrtoj godini studija mogu izabrati 1 izborni predmet po semestru, sa liste izbornih predmeta utvrđenih Nastavnim planom. Pošto je nastavnim planom utvrđen jedan izborni predmet po semestru, nastava se može organizovati na najviše 2 od ponuđenih izbornih predmeta.

Studenti mogu upisati pojedine predmete drugih studijskih programa Univerziteta koji se ne izvode na matičnom studiju, kao i drugih univerziteta u zemlji i inostranstvu, koji se ne izvode na matičnom studiju, i to samo ako je takav predmet predviđen nastavnim planom i programom za studij I ciklusa Pedagogija, odnosno ugovorima o saradnji, mobilnosti studenata i stipendijama razmijene studenata sa drugim univerzitetima.

Ostvareni ECTS bodovi priznaju se kao da su ostvareni u okviru studijskog programa Pedagogije, a bodovna vrijednost predmeta odgovara onoj koju taj predmet ima u okviru studijskog programa u okviru kojeg se izvodi.

Broj studenata koji mogu upisati pojedini predmet ograničen je kapacitetom fakulteta/Akademije, o čemu odlučuje dekan na prijedlog odgovornog nastavnika predmeta.

3.4. Uslovi upisa u sljedeći semestar, odnosno narednu godinu studija

Student stiče pravo na upis u narednu godinu studija ostvarivanjem ECTS kredita za predmete iz prethodne godine studija.

Student može prenijeti u narednu godinu studija, unutar trajanja jednog ciklusa, najviše deset (10) ECTS bodova ili najviše dva (2) predmeta, nezavisno koliko zajedno nose ECTS bodova.

Student koji ne ispuni uslove iz prethodnih stavova, obnavlja istu godinu studija.

Student koji obnavlja studijsku godinu izvršava preostale ispitne obaveze u terminima završnog popravnog i dodatnog popravnog ispita.

Student koji obnavlja studijsku godinu obavezan je platiti naknadu za obavljanje ispita prilikom svakog ponovnog polaganja završnog ili popravnog ispita iz predmeta u godini koju obnavlja, u visini koju utvrditi Senat.

Student koji obnavlja studijsku godinu, obavezan je prisustvovati realizaciji nastave samo iz nastavnih predmeta iz kojih nije izvršio utvrđene obaveze učešća u nastavi, odnosno nije ostvario pravo na potpis. Ako se u navedenom slučaju radi o predmetu iz grupe izbornih predmeta, student, u narednoj akademskoj godini, može ponovo upisati isti ili birati drugi izborni predmet koji nosi potreban broj ECTS kredita.

Student završne godine studija, koji je ovjerio posljednji semestar (apsolvent) zadržava status studenta apsolventa koji traje od prvog dana naredne akademske godine do kraja iste, a sve preostale obaveze student apsolvent izvršava u skladu sa Statutom Univerziteta i Zakonom.

3.5. Završetak studija

Student je uspješno završio ciklus studija ukoliko je položio sve ispite. Po završetku studija studentu se izdaje diploma kojom se potvrđuje da je završio prvi ciklus studija i stekao odgovarajuću akademsku titulu, odnosno naučno i stručno zvanje u skladu sa Spiskom akademskih titula, naučnih i stručnih zvanja koji donosi Ministar. Pored diplome, studentu se izdaje i dodatak diplomi za završeni prvi ciklus studija Pedagogije. Do izdavanja diplome studentu se, na njegov zahtjev, u roku od sedam dana od dana završetka studija, izdaje uvjerenje o diplomiranju koje ima status javne isprave i važi do izdavanja diplome i dodatka diplomi.

3.6. Uslovi prelaska sa drugih studijskih progama u okviru istih ili srodnih oblasti studiranja

Studentu Univerziteta se može omogućiti prelazak sa jednog studijskog programa na drugi studijski program pod uslovima i postupku utvrđenim Pravilima studiranja na I ciklusa studija na Univerzitetu u Tuzli.

Studentu drugog Univerziteta može se omogućiti prelazak sa istorodnih akreditovanih studijskih programa na studijski program Filozofskog fakulteta u Tuzli, pod uslovima i postupku utvrđenim Pravilima studiranja I ciklusa studija na Univerzitetu u Tuzli.

Pod **istorodnim** studijskom programom smatraju se **jednopredmetni studijski program pedagogije, te studijski program pedagogija-psihologija**.

3.7. Uslovi nastavka studija

Po završetku studija prvog ciklusa student može nastaviti studij drugog ciklusa u trajanju od jedne godine.